

BONIA PAU

PREMSA
FORNIA

Núm. 472 - Any XL

MONTUÏRI

JUNY 1992

Montuïri pel mes de juny, abans de la urbanització d'Es Dau

Un segle de història de Montuïri en fotos
Macià Manera torna a ser per la vila
L'aigua del Pou del Rei és potable
Continua la polèmica sobre els Cossiers
Futbol base: un any de satisfaccions

Nomenaments de Rectors:

Pere Orpí va a la Colònia
Andreu Genovart, a Capdepera
Onofre Torres ve a Montuïri

La mort aparent

Es diu que la mort forma part de la vida i és un dels fenòmens que ens fa pensar que en el fons realment som sers vivents que naixem, creixem, ens reproduïm i morim —a part també feim algunes altres coses, evidentment— per deixar lloc als nostres descendents que també compliran els mateixos tràmits naturals.

Al llarg de la història, la mort ha tingut concepcions ben distintes segons el pensament religiós i social de l'època. Per exemple, els faraons egipcis, com ja se sap, feien construir grans piràmides que es convertirien en l'última morada del rei, en la qual, juntament amb el cadàver, es tancava l'esposa, servents i altre personal de la cort.

Civilitzacions posteriors (grecs, etruscs, romans, etc.) li donaren un tractament en consonància amb les seves creences religioses.

L'aparició del cristianisme féu variar notablement aquesta concepció. La resurrecció de les ànimes motivà una despreocupació del cos humà, el qual tan sols era i és tingut com un simple compartiment on es guarda aquella.

Però, ni la fe catòlica ni cap altra, ha aconseguit mai que ens alliberem de la por a la mort.

L'article d'avui ens dona peu a tractar d'aquesta por. A finals del segle XVIII es repartiren pels pobles de Mallorca uns aparells anomenats *màquines fumigatòries* que en teoria havien de servir per a la certificació definitiva de la mort d'una persona.

Per què es degué fer això, no ho sabem. Pures suposicions podrien ser les que es trobassin alguns cadàvers amb l'aspecte d'haver mort dintre del baül. I una altra suposició és que patissin del *mal de la son*, nom amb el qual era coneguda l'epilèpsia.

Bayles reales de la Ciudad de Alcúdia y villas forenses. El Real acuerdo con Auto de 17 de octubre último dado en vista de que se proveyó en 13 septiembre del año pasado de 1779. Sea servido mandar que a beneficio y utilidad del público se remitan a V. mds. los ejemplares impresos de la instrucción en que se dan las Reglas, y señalar el uso de la Máquina fumicatoria para que se ponga en el archivo una (les instruccions) y entreguen los demás a las personas a quie-

Als morts, generalment se'ls ha donat un tractament d'acord amb les seves creences religioses

Dibuix de Mateu Rigo

nes se rigen o nombran en su cubierta, prefiriendo entre los facultativos al médico más inteligente y práctico de la vila quien deberá en la ejecución dirigir al Cirujano y al mismo tiempo de contestar Vd. mds. al recibo de dichas instrucciones digan si tienen corriente dicha máquina para poder hacer el uso que convenga y en caso de no tenerla expresen los motivos que han tenido para dejar de poner en ejecución lo que se le mandó en el citado Real Auto de 15 de septbre de 1779 de que en el caso de que el cura Párroco u otras personas caritativas no costeasen el gasto de las expresadas máquinas las comprase cada villa dándoles de tiempo para que todas estuviesen provistas hasta el día 1 de enero de 1780 y de su cumplimiento diesen cuenta por mi mano y si acaso para alguna de Vs. mds. no hubiese instrucción, expresen si la tienen y lo mismo acerca de la máquina que a

los demás. Lo que de orden del Real acuerdo participo a Vs. mds. para su inteligencia y puntual cumplimiento y del recibo de ésta me dará cada uno de Vs. mds...

Dn. Onofre Gomila, notario.

En el día 6 de diciembre de 1782 entregué un exemplar del modo y medios de socorrer a los muertos aparentes al Rdo. Rector en su casa y manos propias y otro en la misma forma al Dr. en medicina Bartolomé Ferrando y el otro de 3 que envió la Magnífica i Ilustre Sociedad de Amigos del País (1), y para que conste lo pongo por diligencia.

Alonso de Soto Vidal, secretario del Ayuntamiento.

Guillem Mas Miralles

1) - Algun dia, si es presenta l'ocasió, parlarem un poc d'aquesta "Sociedad de Amigos del País".

Les decisions del Consistori

Es freqüent que un no vegi clar com els responsables d'uns partits polítics hagin de tenir per norma orientar les seves aspiracions a menysprear les decisions dels altres partits. I això, d'una manera concreta, és el que fan els qui estan a l'oposició: sistemàticament van en contra dels qui estan governant. És norma que això succeeixi aquí i allà.

Aquest fet o presa de postura és la pauta general. A Montuïri, en concret, vàrem trobar un tant fora de lloc el fet que ocorregué en el ple del passat 7 de maig quan s'havia de prendre l'acord relatiu a la canalització d'aigües a les cases del poble.

Sembla bé que uns i altres exposassin els aspectes positius i negatius: Els de l'oposició feren prevaler per damunt de tot els inconvenients i desavantatges d'així com s'ha de dur a terme; i els que estan en el govern, els caires bons i positius, ja que corresponia a ells decidir-ho. I si tal vegada aquest partit hagués estat a l'oposició, possiblement hauria pres la postura que en aquesta ocasió agafaren els altres.

Ara bé, el fet que no trobarem tan lògic fou el que a l'hora d'emetre el vot, s'abstinguessin tots els de l'oposició. O sia, que si tots els del Consistori haguessin votat de la mateixa manera, la canalització d'aigües a Montuïri possiblement no s'hauria realitzat en aquesta ocasió. Una postura que s'agreuja quan un sap que la decisió presa pels partits que s'inclinaren en un sentit a Montuïri, a un altre poble votaren d'una manera diferent.

Senyors regidors: tots deis que voleu el bé del poble, i creim que és així. Però de la manera com us desenvolupau a l'hora de prendre decisions definitives, dona la impressió que us portau com a nins, que sempre fan la contra a l'altre, i cercau el desprestigi del partit que la gent, per majoria, ha decidit que governàs. I repetim, això tant passa a Montuïri, on governen uns, com al poble veïnat on aquests estan a l'oposició.

Hem de pensar que aspectes negatius se'n trobaran sempre que s'hagin de prendre decisions, i és bo que hi hagi una oposició que els detecti i els exposi. Però, això sí, després s'han de sospesar i no perquè uns tinguin majoria facin el que els doni la gana si consideren que els de l'oposició tenen raó. Pensem que, per exemple, quan a Montuïri varen

A Gabriel Gomila Jaume

En els 25 anys de col.laborar amb *Bona Pau*

Quan vares néixer, Gabriel, el 24 de febrer de 1949, el qui ara amb goig s'honra de publicar aquestes lletres, ja feia més temps que col.laborava amb altres publicacions que anys tu no tenies quan damunt *Bona Pau* va sortir la teva primera col.laboració. I això fa exactament 25 anys. Era també pel mes de juny de 1967 que aquesta, aleshores modestíssima, revista de Montuïri treia a llum una ressenya teva. Amb tota seguretat ni tu ni el qui ara t'adreça aquest escrit, suposava que vint-i-cinc anys després poguéssim celebrar aquest esdeveniment. Aquella llavor ja ha fruitat esplendorosament. Aleshores eres encara un estudiant de 18 anys, però inquietud literària no te'n mancava, com ha romàs palès un quart de segle després.

I, naturalment, no et conformares així com eres en aquella època. Amb més o manco freqüència tant *Bona Pau*, per una part, com tots el diaris i emissores de radio i televisió de Balears, per altra, han inserit articles, cròniques i reportatges teus, quasi sempre relacionats amb Montuïri. Ens consta, però, que t'has trobat durant aquests anys en moments difícils, sabem que a vegades no t'han comprès, estam segurs que determinades persones a qui tenies per amics, t'han girat l'esquena, perquè, feel als teus principis, has publicat determinades cròniques que no els han satisfets, o perquè han deixat de sortir esdeveniments que creien importants. Tu bé saps que els qui escrivim, en determinades ocasions, som rebutjats.

Continua, Biel, amb aquest ànim que et caracteritza i segueix passant per damunt les flaquezes humanes d'unes persones que avui estan per tu i demà et refusaran. Nosaltres, per part nostra, estam ben assabentats de la teva noblesa i senzillesa, de la teva incansable labor, de la teva perenne constància i de tants caires bons que avui intentam distingir públicament i que, gràcies a ells i el teu constant desig de *fer Montuïri*, s'ha aguantat *Bona Pau*, especialment en moments difícils.

Potser, per altra part, que, degut a la teva modèstia, trobis exagerades aquestes afirmacions; però com que saps que no escrivim mai allò que no sentim, te'n adonaràs que després de 25 anys de lluitar junts, quan un diu tot això, és perquè en justícia així ho considera. I si ens hem decidit a exposar-ho públicament, és perquè, tot al contrari d'esser cap deshonra, vint-i-cinc anys d'escriure desinteressadament a l'entorn del seu poble i llurs habitants, bé es mereixen això i molt més.

Onofre Arbona

haver de posar l'electricitat o el telèfon o les aigües brutes... també es detectaren aspectes negatius.

És per això que hem de pensar que quan es tracta d'un bé per al poble, les decisions dels regidors —consideram nosaltres— s'han d'orientar de tal manera que haurien de passar per damunt les decisions de partit —a vegades procedents de Palma o de Madrid; o de Montuïri mateix—, i a l'hora de votar, si un regidor desitja que el poble l'aprecii,

s'ha d'expressar de la manera que més convé a la comunitat que li ha confiat la representativitat; tot pensant que el Consistori, constituït pel conjunt de tots els regidors reunits en sessió legalment convocada, és l'entitat que regeix el poble.

Q Arbona

Nota.- Aquest article no pretén donar cap lliçó a ningú, sinó sols exposar públicament el que pensa la majoria dels qui som regits pel Consistori.

RECALL

El 26 de maig de 1992 ha fet un any de les darreres eleccions municipals a tot l'estat espanyol. A Montuïri, com tots sabeu, el Consistori està compost de sis regidors del Partit Popular, dos del Partit Socialista Obrer Espanyol, dos del Partit Socialista de Mallorca i un de Convergència Balear.

Gaudint de majoria absoluta, i no necessitat en absolut de coalició amb cap altre partit, el P.P. governa en solitari a l'Ajuntament. Per raons que no han estat esbrinades de mode satisfactori, l'oposició fou rebutjada a l'hora de formar les conseqüents comissions per al govern del poble, fet que, tot i exposant els grups afectats la seva contrarietat i rebuig de tal mesura, ha estat imposat pels populars. També fou imposat a la minoria la celebració de les sessions plenàries ordinàries un cop cada tres mesos, convocant-se entretant sessions extraordinàries, on la participació de l'oposició és menys important; malament les protestes realitzades pels grups afectats, la majoria no ha canviat la seva voluntat. L'única comissió on té participació la minoria és a les comissions informatives, abans de cada ple. Tot això són fets inadmissibles dins una política democràtica, pel que crec el P.P. de Montuïri reconsideri la seva postura i doni opció al joc democràtic en tot el seu àmbit.

És de destacar, que darrerament, les relacions tant personals com apolítiques dels diferents partits són, dins el que hi cap, bones i satisfactòries, si no fos pel que ha estat exposat anteriorment.

Una sèrie d'assumptes han motivat l'atenció del poble els darrers mesos, que m'agradaria comentar superficialment.

En quant al poliesportiu a projectar i construir als terrenys vora el camp de futbol, piscina inclosa, cal dir que el projecte en si mateix és bo, però donat l'elevat cost de les obres, pròxim als tres-cents milions de pessetes, els problemes tècnics per a la construcció de la piscina i els problemes econòmics de finançament que sembla té el Consell, afegint-hi els posteriors problemes econòmics de manteniment, fan que per al moment la idea esperi temps millors, i que si volem pegar un cap-fic hàgim d'anar a la mar, a la piscina privada o a una pica, i si tenim ganes de córrer, cap a Ses Rotes.

Respecte a l'aigua potable cal felicitar l'Ajuntament, ja que en el segon pou perforat ha trobat un bon "caudal"

Recuperar la rialla

Sembla que el gènere dramàtic dins el món del teatre travessa una forta crisi. La raó d'aquesta afirmació es basa en el fet següent: A les grans capitals com Madrid i Barcelona, les obres dramàtiques tenen poca concurrència. Les obres d'entreteniment o de caire còmic registren una gran aflluència de públic i solen estar molt de temps en cartell. La gent ho té ben clar, vol riure.

Per a molts compta més l'evasió i la rialla que no la interpretació magistral o el llenguatge selecte i polític dels actors.

Per sofriment i llàgrimes ja basta la vida, diuen. Per això és molt comprensible que quan arriba la nit i es duu a l'esquena el pes feixuc de la jornada, s'esculli una obra per passar un parell d'hores de diversió i esplai.

Moltes persones necessiten recuperar aquesta dimensió que sembla ha perdut l'home d'avui: Riure. La rialla li és tan necessària al ser humà com l'aire que respira o el pa que l'alimenta. I avui molta gent no riu, la majoria té un posat trist, seriós, hieràtic.

És cert que en moltes d'ocasions la vida se'ns fa cosa amunt i pesen més les dificultats que no les alegries i els moments bons; potser per això, ara més que mai, ens hem d'esforçar per assaborir els caires positius de la vida. És necessari recuperar la rialla, aquesta dimensió tan humana i cristiana com és el riure. El temps d'estiu ens convida a practicar aquesta qualitat pròpia de la persona humana.

Andreu Genovart

d'aigua, d'una qualitat aprofitable. Ara el problema serà establir la xarxa de canonades per fer arribar-la a les cases, amb el consegüent carroportal d'aixecar carrers i realitzar l'obra, també amb un cost proper als dos-cents milions (una altra utopia per a la nostra butxaca). Es parla d'establir un consorci, dirigit pel Consell (que no oblidem té problemes de liquidança), que es faci càrrec de les obres i del cobrament per un període de 25 anys, però els costs de manteniment no seran baixos, a més del que després costarà a cada família connectar a la xarxa. Aquí caldria realitzar un informe per a saber quin futur té seguir com esteim (collir l'aigua de pluja i comprar camionades), i quin cost podem esperar, i després que triï el poble.

Pel que fa a la carretera de Manacor a l'indret de Montuïri, podem veure que es comencen a construir diferents negocis que, sens dubte, podran dur una certa prosperitat al poble. Però en aquella zona no hi ha cap normativa a nivell urbanístic, que jo sàpiga, que reguli les dites construccions, regulació que normi les edificacions i proporcionin els serveis mínims elementals que necessitin. Si es fa com els Creuers, aquestes construccions es fan en "interès social", essent prou difícils controlar i aclarir a qui beneficia aquest interès, i una necessària fiscalització per part dels grups minoritaris, que aquí, sí que no hi tenen cap

interès.

El sistema polític actual espanyol, amb els problemes que es traslladen als municipis, fa a la meua opinió, aigua. El govern espanyol no fa una bona administració dels seus ingressos, i una mala aplicació dels diners en les despeses. Resulta que uns quants hem de mantenir els demés que no en fan gaire, i els doblers, en lloc d'emprar-se pensant en el futur i en el progrés, desapareixen per les juntes de les mans. El sistema de les autonomies al mateix temps està demostrant a la pràctica, que no és el més adequat actualment. És hora de pensar en l'autogovern independent, en el qual cada nacionalitat s'autogoverni, dirigit per persones que lluitin per la seva terra, i, si convé, plantejar una federació de nacionalitats, però des d'un nivell d'igualtat, en solidaritat, però no en quasi confiscació.

Aleshores Convergència Balear està en contacte amb Unió Independent de Mallorca i altres forces polítiques, per tal de crear un partit nacionalista fort, capaç de governar i donar il·lusió a la gent per fer de les nostres illes una nació pròspera i forta, governada aquí i per nosaltres, cosa que sens dubte en relatiu poc temps, amb l'empenta de tots, podrem aconseguir.

Joan Verger i Gomila

Convergència Balear a Montuïri

Contesta d'en Toni "Rei" a en Pere Sampol

No volia intervenir en la polèmica del viatge dels Cossiers a l'Expo 92 que iniciaries amb un escrit a **Bona Pau**. El vaig considerar suficientment hostil per replicar-lo. Constantment fas referència a coses que res tenen a veure amb el Cossiers ("causa de prevaricació", "dictadura") que m'estim més no comentar. Després hi ha sospitoses incorreccions com quan dius "és hora de plantejar-se la vostra retirada", hauries d'haver dit és hora de plantejar-se la vostra destitució, el vostre cessament, el vostre recanvi i alhora hagués estat bo afegir quines són les institucions o les persones que haurien de prendre tal decisió (no fa falta que et recordi que l'Ajuntament va autoritzar per unanimitat l'esmentat viatge) Tampoc em va parèixer convenient contestar un escrit signat amb nom, llinatges i càrrec "Pere Sampol Mas. Regidor de l'Ajuntament de Montuïri", perquè crec que les persones a un poble petit com el nostre, han de poder parlar de tu a tu, i no fa falta que recordis als teus conciudadans i amics el teu càrrec polític. No t'estranyi idò, que els cossiers et donassin el tractament de "Senyor", car tu el reclamaves.

Tanmateix el que m'ha fet decidir a contestar-te, és la segona carta. Amb molta correcció exposes el teu parer, que respect i en part compartesc. Estic completament d'acord que els Cossiers no han d'anar a l'Expo. Pens

que gastar tants de doblers en una exposició universal, organitzada al voltant d'un tema molt polèmic, no té cap sentit. Altre temps, quan no hi havia mitjans audiovisuals i de comunicació, una mostra d'aquest tipus podria tenir el seu significat, però avui, quan la tecnologia ens permet conèixer què passa a la resta del món no és necessari organitzar aquests muntatges. Fins i tot, és més fàcil viatjar per percebre, de prop i dins el seu ambient, unes determinades tècniques, uns costums exòtics, i, si vols, unes vertaderes festes, com les nostres, **amb tot un poble que balla amb els Cossiers el goig de sentir-se conscient de la seva pròpia història.** Aquest és el sentit que tenen per a mi els Cossiers i sempre m'he manifestat així. Fora de l'entorn de Sant Bartomeu dansar al so del flabiol "Flor de Murta" o qualsevol altra tonada no passa d'esser un espectacle que poc a poc es va folkloritzant i perd tota autenticitat. Ningú em pot recriminar no haver estat fidel a aquest principi. Totes les meves actuacions, votacions i opinions han seguit la mateixa trajectòria. Podria contar moltes coses

que m'han succeït durant aquest temps, però crec que no vénen al cas. Sí, en canvi, m'agradaria aclarir que no és la meua intenció continuar tocant el flabiol molts d'anys més. No m'agrada esser imprescindible i vull donar pas a altres persones.

Segurament no dius cap mentida quan reiteradament expresses que et varen convocar al plenari amb vint-i-quatre hores d'antelació; però tu, jo i els cossiers sabem que tampoc dius tota la veritat. Tres dies abans, a un cafè de la vila, et vàrem comentar tot el que succeïa i t'anunciàrem el plenari de divendres dia 21. Tu aleshores sabies que el mateix dia tenies una conferència, si no m'equivoc a Campos. ¿Per què no ens manifestares la teua preocupació? o ¿per ventura pensares cercar un altre membre del partit que pogués substituir-te a l'acte de Campos? o ¿tal volta considerares fer un escrit exposant la teua opinió, per esser llegit al plenari i a la reunió dels cossiers? Jo crec, que si tant t'interessava el tema, en tres dies tenies bé temps per fer-ho. La teua resposta: el silenci. Un silenci que va esser determinant a l'hora de la votació. T'explicaré: tres vots a favor, tres en contra i la resta abstencions, va esser el resultat del primer sufragi dels cossiers. En segona tanda, el debat va continuar. Poc temps després intervingué el secretari per notificar-nos que l'Ajuntament havia decidit, per **unanimitat**, autoritzar el viatge a l'Expo. A partir d'aquí tot va canviar, es varen sentir comentaris precisos que resolgueren per 7 vots a favor, 2 en contra i 2 abstencions la conformitat dels cossiers a viatjar a Sevilla. I aquests comentaris van esser: Si l'Ajuntament, que és el representant del poble, aprova per **unanimitat** l'eixida a Andalusia, què hem de dir nosaltres!

No entenc, Pere, per què no parlaves i opinaves quan tocava i manco entenc com posteriorment iniciaries aquesta polèmica. En no esser que vulguis justificar la teua posició, no ho puc comprendre. I quan una persona comença a voler justificar el que és injustificable.....

Toni "Rei"

Restaurant Cafè Carbone

(DIMARTS TANCAT)

REFRESCS DE NOCES, COMUNIONS, BAPTISMES

Ctra. Manacor, km. 28 - Telf. 64 65 04 - 07230 Montuïri

El grup "Els Pets" actuà a Montuïri

Un grup de "rock" dels que més destaquen en l'actualitat

Molta gent jove es va reunir a la discoteca "Ics" el passat 8 de maig per tal de poder participar a l'actuació d'un dels grups de "rock" català que més destaquen i actualment més se senten dins l'àmbit juvenil.

Les seves interpretacions varen complaure els molts assistents, aquella nit teba de primavera. Allà ens passarem hores i hores al ritme de la seva música, dansant i ballant, rient i gaudint. Era tot un espectacle.

La seva música té ganxo. I si no, que ho digui el qui llegeixi una qualsevol de les seves composicions. Com per exemple: "Cervesa, nenes i rock'n'roll". Diu així:

*Es pot ser imbècil si és per elecció,
però sense fer-ne religió;
sempre és fotut contentar tothom
però almenys has d'intentar saber el
que vols.*

*O per desgràcia o per sort
hi ha altres coses a part del rock,
no és necessari ser un amargat
per veure quelcom dur d'explicar.*

*Què té de dolent
parlar de la gent*

que no en té prou amb el que veu.

*Tant de bo la vida fos,
cervesa, nenes i rock'n'roll.*

*Es pot parlar d'una tia bona
o d'una terra que es queda sola,
d'aquell vehicle tan imponent
o una llengua que es va perdent.*

*Què té de dolent
no ser indiferent*

a les misèries que ens van vençant.

D'aquí que ens semblàs oportú fer-los una sèrie de preguntes per traslladar-les a aquestes pàgines. Vet-les ací i també les seves respostes:

—¿Per què aquest nom?

—Doncs mira — contesta la llufa Annabel—: Un dia anàvem per la carretera des de Contestí a Barcelona, quan el "bateria" tenia moltes ganes d'amollar-se un pet; i va ser tan espectacular que pensàrem que "Pets" era un nom curt, molt conegut i sonor, i a la gent de seguida se li queda.

—¿Quin temps fa que tocau?

—Vam començar l'any 85, així que fa set anys.

—¿Ja us deien "Els Pets"?

—Érem un altre grup que es deia

Tres dels components del grup "Els Pets": Lluís i Annabel Gavalda i Núria Llaras

"Condoms Adulterats", on hi cantava un altre noi que es va marxar i va entrar en Lluís com a cantant. També hi havia una altra noia que feia de llufa, fins que arribaren na Núria i l'Annabel.

—¿Com us coneguéreu?

—De fet "Els Pets" som tots de Contestí i ens coneixem des que vàrem néixer, anàrem al parvulari tots junts.

—I dins el món de la música, ¿com hi entràreu?

—D'una manera molt ximple. Simplement érem una colla d'amics que els caps de setmana, abans d'anar a emborratxar-nos, anàvem a la casa d'en Lluís i l'Annabel. Ens compràrem un instrument i començàrem a tocar al poble i a Tarragona, fins que férem una maqueta, perquè la gent semblava que botava molt en els nostres petits concerts. Aquesta maqueta es va vendre tan bé, que una casa discogràfica ens va contractar, i així fins avui.

—¿Creis que les vostres cançons tenen una ideologia política?

—Hi ha cançons que sí, i n'hi ha que no. La filosofia d'"Els Pets" és fer de tot, és com una coctelera, tant musical com de lletres. Hi ha lletres que parlen d'amor, de política, d'assumptes socials...

—¿Com se us ocorre el títol d'una cançó?

—Normalment el títol és sobre el tema que parla la cançó. A vegades,

a partir del títol, feim la cançó i a vegades és a la inversa.

—¿Quants de discs teniu editats?

—En tenim tres: el primer es titula "Els Pets"; el segon, "Calla i balla", i el tercer, "Fruits sex".

—¿De quin estau més contents?

—El primer sempre és aquell pel que tens més estimació; és el més treballat, el més natural. L'últim és el més "currot", aquell pel que més ens hem trencat les banyes, per fer-lo.

—El darrer disc, ara en projecte. ¿Quin temps fa que hi està?

—Actualment està dins l'estudi i encara estarem un mes a treure'l. Però fa molts d'anys que el tenim programat.

—Del darrer disc, ¿quina és la cançó que més us agrada?

(Aquí contesten les llufes)

Na Núria diu:

—"Ni cas".

N'Annabel contesta:

—"S'ha fet gran"

—¿Què els diríeu a un grup que ara comença?

—Que ho tenen molt pelut. És molt difícil, i més a una illa. Però cal dir que amb voluntat tot s'aconsegueix.

—¿Com és l'ambient dins el grup?

—És un ambient molt bo, ens duim força bé.

—¿Què diríeu als montuïrers?

—Salut, Montuïri; força, endavant.

Ma. Antònia Rigo.

S'ha dit que...

... encara no se sap ben bé què és lo que faran a sa plaça. Hi han col·locat una caseta i ha estat motiu de molts de comentaris, però cap favorable... Déu me valgui!

...

... sembla que en Es Creuers s'hi formarà un altre Montuiri. Venga edificar i edificar. Veurem com acabarà.

...

... un que no volia anar a sa discoteca "lcs" es dia que vengué es conjunt "Es Pets" confongué es nom i demanà: "¿Ha vengut, ja, sa merda?"

...

... qui més qui manco no se'n podia avenir de tan bé com tocaren es jovenets de sa banda "Selecció Juvenil". Això no eren futures promeses, sinó realitats.

...

... després des concert abans esmentat, a qualcú li mancaren algunes coses; sap ben bé qui les té, però no gosa demanar-los-ho. Per això que diuen que el món sols és dets atrevits.

...

... es diumenges ja no semblen diumenges. Quan no hi ha res extraordinari, tant plaça com es carrers estan buits. "Vés a plaça, es dilluns, a s'hora des mercat, i en veuràs de gent". "Ja són molts es qui s'hi donen cita". (Ara són expressions corrents).

...

... ¿en què s'assemblen es plans municipals a un partit de futbol on hi ha un equip molt més bo que s'altre? Idò... en que abans de començar ja se sap qui guanyarà.

...

... dia 7 de maig a s'arribada a plaça des corredors de sa tercera edat — sense haver-ho anunciat i tot— en manco de cinc minuts, ja era molta sa gent que badocava. I no se'n podien avenir que homos de més de 60, 70 i 80 anys anassin en bicicleta i fessin carreres. Però... s'ambulància no hi mancava. I reforços gastronòmics, tampoc.

...

... segons publica "Mallorca, ara" —bolletí informatiu del P.S.M.-N.M. de març passat—, durant es segon semestre de 1991, es nostre diputat Pere Sampol ha efectuat un total de 54 intervencions en es Parlament: 46 per escrit, 5 davant comissió i 3 davant Ple. Es qui més, li han guanyat de poc.

...

...s'ha trobat molta d'aigua en es Pou del Rei, però si l'hem de beure així com surt ara, mos empestarà a tots. Jo és cert, que no en vull beure.

...

... deien altres: "s'aigua des Pou del Rei no és dolenta, se'n beuen de pitjors". En tenir-la devora ca nostra la

L'amo en "Parrí" i tot, els fa fer gloses, an es ciclistes de sa 3a. Edat. Saps que hi anaven de lleugers! Molts de joves els voldrien seguir.

provarem i mos decidirem.

...

... era lamentable i vergonyós s'espectacle que oferia s'autobús que cobria sa línia Montuiri-Palma dia 1 de Juny passat. A fi d'arrecerar-se de s'aigua que queia dedins, dos o tres paraigües romanien oberts i sa gent que li tocà estar an es cotat de ses finestretes se va haver de fer enfora. No tots arribaren ben eixuts a Ciutat.

...

... ses queixes que se senten per mor de sa dolenta o nul·la senyalització des nostres carrers segurament no arriben allà on pertoca. Diuen que ja és hora que s'Ajuntament prengui ses corresponents decisions i s'arregli aquest desgavell; i que no s'esperi que hi hagi baralles o accients. Després, ¿qui en serà responsable?

En Xerrim

I demà què?

PLA "Sa BANCA" DE JUBILACIÓ

L'Ajuntament informa

Resum de l'acta de la sessió plenària extraordinària celebrada el 7 de maig de 1992

ConSORCI D'AIGÜES

Una vegada obert el debat sobre la constitució del Consorci per a l'abastiment d'aigua i sanejament de la zona del Pla de Mallorca, el representant del P.S.O.E. manifestà que el seu grup s'abstindrà en l'assumpte debatut, donat que si el Consorci presenta aspectes positius, no es manco cert que n'implica de negatius, ressaltant la baixa finançació del C.I.M. i l'excessiu, discriminatori i desigual cost de l'aigua per als ciutadans.

El representant del P.S.M. exposà que era evident que els ajuntaments s'hi adhesionen, perquè així el C.I.M. els garanteix la subvenció, si bé senyala que s'abstindrà a la votació perquè la formació del Consorci suposa una discriminació de les aportacions del C.I.M. com

també esmenta que el cànon d'aigües és lineal i discriminatori, ja que hi surten beneficiats els grans consumidors. Per això propugna una quota progressiva.

Verger Gomila, per C.B., a més de mostrar-se conforme en l'exposició dels dos grups que el precediren, afegí que s'hauria d'evitar el malgastar aigua; considerarà necessària la instal·lació pública d'aigua potable i que s'hauria de fixar un preu que fomentés l'estalvi.

El batle va destacar els aspectes positius, com són que l'obra s'executarà sense fases i en la seva totalitat i es garanteix el continu i eficaç manteniment de la xarxa d'aigua.

La votació donà el següent resultat: 5 abstencions (2 del P.S.M., 2 del P.S.O.E. i 1 de C.B.) i 6 vots a favor (P.P.). Així, per majoria absoluta, s'acordà acceptar la figura jurí-

dica del Consorci com a la més adequada per a l'abastiment d'aigua i sanejament d'aquest Ajuntament, en coordinació amb el C.I.M. i els altres ajuntaments, sense perjudici de la competència que té aquest Ajuntament, en virtut de la Llei de Règim Local.

Ordenança fiscal de l'I.A.E.

Amb la mateixa direcció de vot (5 abstencions, P.S.O.E., P.S.M. i C.B. i 6 vots a favor P.P.) s'acordà aprovar l'Ordenança Fiscal reguladora de l'I.A.E. (Impost Activitats Econòmiques), romanent d'aquesta manera incrementades les tarifes mínimes mitjançant l'aplicació del coeficient únic de l'1'4 %.

Aclariments al pressupost de 1992

L'interès pels pressuposts municipals és una qüestió que no sols interessa als montuïrers, sinó que és una obsessió que per regla general té tothom. És més, preocupa que els doblers de tots s'administrin bé.

El pressupost global del nostre Ajuntament, del qual ja en donàrem notícia el passat mes d'abril, puja 72.500.000 pessetes.

Però com que molta gent amb tants de números com es barre-

javen, no ho entengué encertadament, ara volem posar més a l'abast de tothom les quantitats que figuren a les diferents partides, encara que en aquesta ocasió les xifres són aproximades:

INGRESSOS

Per contribució urbana	16.600.000
Aportació de l'Estat (Quantitat que s'ingressa degut a la declaració de renda i altres)	30.000.000
Impost de circulació (vehicles)	8.000.000
Llicències per construccions d'obres	6.000.000
Impost d'activitats econòmiques (bars, comerços, etc.) (1)	4.000.000
De telefònica i GESA	2.000.000
Plus valia i rústica	1.700.000
Interessos dels bancs	1.600.000
Altres ingressos varis	2.600.000
Total ingressos	72.500.000

DESPESES

Retribucions al personal (és la partida més important, ja que suposa una tercera part del pressupost)	25.800.000
Manteniment i conservació (d'edificis i altres obres i millores)	16.500.000
Aportació d'entitats i patronats	10.000.000
Inversions en obres	20.000.000
Petites despeses	200.000
Total despeses	72.500.000

(1) S'estudia la possibilitat de gestionar la recaptació de l'I.A.E., que actualment cobra Hisenda, a fi d'augmentar aquesta quantitat.

Nota.- Enguany es pot considerar com un any de transició, per quant l'actual equip que administra l'economia municipal se n'ha fet càrrec per primera vegada.

Maig fou un mes de moltes activitats

Macià Manera, a Montuïri

Dia 6 de Maig tornà a Montuïri, una vegada alliberat, en Macià Manera. Durant les darreres hores del matí, a plaça, molts de fotògrafs i periodistes l'enrevoltaren i feren reportatges. El dia següent tots els diaris de Ciutat publicaren ressenyes.

Ciclistes de la 3ª Edat

Dia 7 de maig, a mitjan matí, una trentena de ciclistes de la 3ª edat, que feien la volta a Mallorca, s'aturaren a plaça i feren mitja hora de descans. Fou tot un espectacle veure homes d'aquella edat —qualcú ja passava els 80— amb tanta il·lusió, muntats amb bicicleta de carreres... L'amo en "Parrí" els féu unes gloses.

El conjunt "Els Pets"

Dia 9 va actuar a la discoteca "Ics" el conjunt musical "Els Pets", venguts expressament de Catalunya. Fou motiu perquè el recinte s'omplís, ja que s'hi concentrà molta joventut externa per gaudir de la música adreçada a ella.

Mostra de fotos antigues

La Sala d'Actes de l'Ajuntament, dia 9 serví d'escenari i sala de projeccions on molta gent pogué contemplar fotografies retrospectives de principis de segle i de durant la primera meitat. Agradà molt i la mostra es perllongà alguns dies. Ara són molts els qui estan disposats a recolzar aquesta iniciativa.

Inauguració de "Es Cantó"

Dia 11 de maig fou inaugurat el restaurant "Es Cantó" situat en "Es Creuers". Està regentat per Bartomeu Miralles Tous "Marró" i hi treballen 13 persones fixes, de les quals 10 són montuïrers, si bé els caps de setmana són 25. Estan en perspectiva d'augmentar el personal, ja que el local està preparat per 25. f

Entre les dependències, a més del mostrador, hi ha cafeteria, un menjador

a la carta per 200 persones, un altre per banquets de nocces o comunions, per 600 persones, que pot arribar fins al milenar, una gran terrassa, aparcament, un reservat per 40 persones que pot servir dinars a empreses o altres.

El complex "Orquídea"

Ara, una vegada acabat el restaurant, ja han començat, al costat, les obres per al futur establiment de "Perlas Orquídea". El solar on s'instal·larà ja està a punt i està previst que allà hi hagi 160 treballadors fixos. Encara que en vénghin de Manacor, se'n necessitaran de Montuïri.

Setmana Cultural

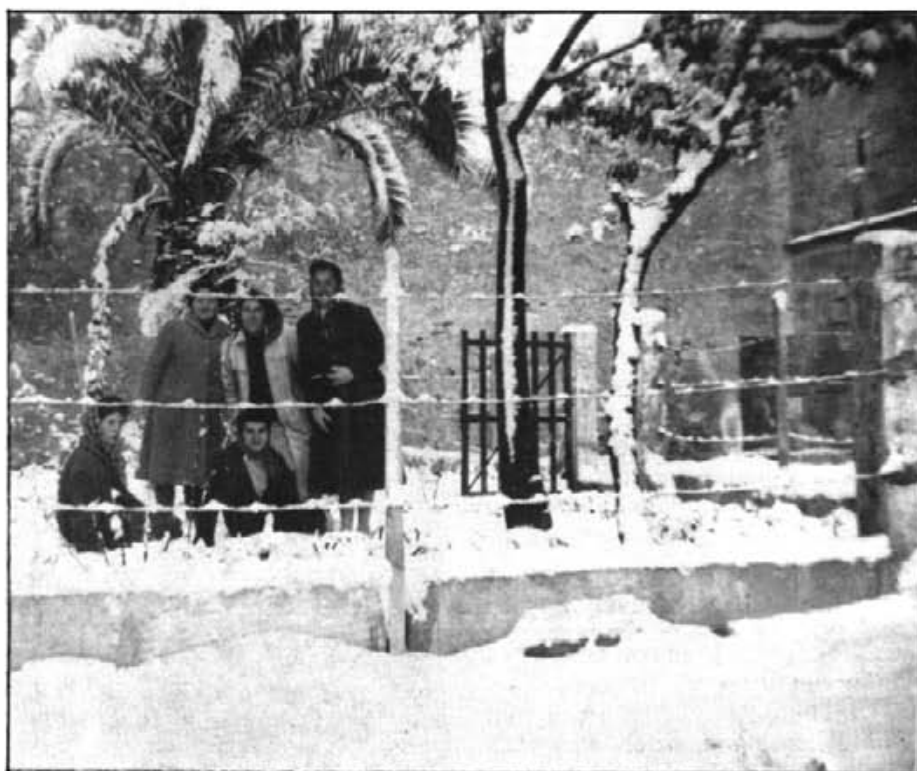
A l'entorn de la "Festa del Llibre", encara que amb un mes de retard, el Col·legi Públic de Montuïri va organitzar la Setmana Cultural, de l'11 al 18

de maig passat.

Entre el actes més destacats cal citar una visita al parc natural de S'Albufera de Muro, la disputa de simultànies d'escacs, la instal·lació d'una exposició de llibres, l'assistència "in situ" al poliesportiu "Prínceps d'Espanya", on pogueren contemplar l'equip olímpic espanyol de 200 m. braça, el desenvolupament d'una aula oberta, exposicions de temes, murals i projeccions relacionats amb les olimpíades. Els més petits feren una gran pintada damunt paper continu i flors artificials amb material reciclat. Els del cicle mitjà i 6è. a Ciutat visitaren Ràdio Nacional d'Espanya, "Diario de Mallorca", exposicions de llibres a la Misericòrdia, al C.I.M. i els de 8è. anaren a Lluçmajor a conèixer els Instituts de B.U.P. i R.E.M. i els de 5è. i 6è. es traslladaren a Barcelona els dies 19, 20 i 21 on visitaren, entre altres llocs, la ciutat olímpica.

(Continua a la pàgina següent)

Foto retrospectiva

Un dia de neu del mes de febrer de 1956, davant Ca S'Escolà (avui local de la Tercera Edat). Dretes: Coloma Mascaró "Punta", Maria Miralles "Reus" i Joana Lladó "Reus" (monja). Assegudes: Coloma Garau "Roca" (monja) i Joana Arbona "Pelut"

(Ve de la pàgina anterior)

Trobada de Bandes de Música

A Campos se celebrà dia 17 de maig la XII Trobada de Bandes de Música de Mallorca on hi assistí la de Montuïri, entre les 32 de diferents localitats. També hi foren presents un bon nombre de familiars i admiradors de la vila.

Distinció a Joan "Vermell"

Amb motiu del 150è. aniversari de la creació de la Banda de Música de Lluçmajor, dia 21 de maig i dins els actes commemoratius, fou oferta una placa en aquella ciutat al nostre paísà Joan Socias Sastre "Vermell" per haver estat director de l'esmentada banda durant alguns anys. Rebi també la nostra enhorabona.

Concert musical

La banda "Selecció Juvenil" de la Federació Balear de Bandes de Música i Associacions Musicals va oferir la nit del dissabte dia 23, al vespre, un meravellós concert dins l'església.

Més d'un centenar de joves promeses de la música instrumental de diferents pobles —de Montuïri n'hi havia tres— complagueren els assistents, que omplien el temple. Oferiren peces de Suppé, Granados, Chueca, Valverde, Weber, Kolditz, Qees Black, Jef Penders... Fou dirigida per Vicente Castellano i va organitzar el concert, el Patronat de Música de Montuïri.

Il.luminació de l'església

Ja estan aprovats els pressuposts per a la il.luminació exterior de l'església i el campanar. L'Ajuntament ha participat als diferents electricites amb llicència a Montuïri perquè facin les propostes pertinents a fi que per la festes de Sant Bartomeu es pugui fer la inauguració oficial.

Caseta de la ONCE

La penúltima setmana de maig es va instal.lar una caseta a plaça per vendre cupons de la ONCE. Però com que allà evidentment no era el seu lloc adequat, un dels primers dies d'aquest mes de juny tengueren l'encert de llevar-la d'aquell punt.

Fàbrica de pells

La Comissió de Govern de l'Ajuntament ha aprovat l'avantprojecte de construir davant la gasolinera la fàbrica de pells "Munper" i també tendes per vendre'n. Una fàbrica que ja té la seu a Inca i que ara vol estendre's aquí.

Excursions

El Patronat de Música organitza excursions on s'ha de fer un recorregut a peu. Dia 1 d Maig se'n féu una a Cala Ratjada i el 31 del mateix mes, a Deià. Una i altra complagueren els assistents.

CAMPIONAT DE BALEARS DE JUVENILS
A l'arribada a la meta, Bartomeu Bauzá es classificà en tercer lloc

S.I.A.C.

EL CAMÍ MÉS CURT
PER TOT EL QUE VOLS SABER
SOBRE L'ADMINISTRACIÓ

900
321
321

SERVEI GRATUIT

EL TELÈFON AMB RESPOSTES

Servei d'Informació i Atenció al Ciutadà
GOVERN BALEAR

CONSEJERIA REGIONAL DE LA SANITAT

Després de quasi tres anys de presó

Macià Manera Roscar torna a Montuïri

"No me'n pened de res, però si fos ara faria les coses d'una altra manera"

Dimècres dia 6 de maig passat arribà a Montuïri després d'haver estat quasi tres anys empresonat per la seva pertinença a l'organització terrorista "Terra Lliure", en Macià Manera Roscar, si bé en llibertat condicional acusat de pertànyer a banda armada.

Periodistes i fotògrafs enviats pels diaris de ciutat, com també redactors i càmeres de T.V. vengueren a Montuïri aquell dia a fi d'obtenir informació directa del nostre personatge.

De les manifestacions d'en Macià Manera, mitjançant tots aquests reportatges, hem pogut deduir que ja tot d'una que el varen detenir, el matí del 21 de juliol del 89, li digueren que el durien a Manacor, però partiren immediatament cap a Ciutat. I abans d'arribar a Algaida ja començaren a interrogar-lo i a amenaçar-lo si no reconeixia que militava a "Terra Lliure". D'altra banda, el torturarien.

Manifestacions als diaris de Ciutat

"Tot d'una —digué en Macià— no m'ho vaig prendre seriosament, però poc després d'haver passat Algaida, aturaren el vehicle, em feren davallar i començaren a donar-me cops, sobretot a la panxa i a la cara. I quan veren que em negava a reconèixer res, ficaren el canó d'una pistola dins la boca i simularen disparar. Després em taparen la boca i el nas amb esparadrap, intentant ofegar-me. Però no varen aconseguir res. Finalment, al cap d'una estona, arribàrem a Ciutat i vaig romandre una hora a Comissaria".

Segons en Macià, després els fets succeïren així:

"Em traslladaren a Barcelona amb helicòpter, sense dur ni cinturó ni casc per mitigar el renou de l'aparell. Fins i tot insistiren en que declaràs que pertanyia a "Terra Lliure", baix l'amenaça de llançar-me de l'helicòpter a la mar".

"Als tres dies d'estar a Barcelona —continua dient— em traslladaren a Madrid i allà el jutge va dictar el meu ingrés, primer a Carabanchel i després a 'Alcalá Meco'".

Del temps que va estar allà digué:

A l'arribada a ca seva, Macià Manera es va retrobar amb sa mare

"Erem deu presos de "Terra Lliure". Sovint ens reuníem i parlàvem de projectes i amb tot i això ningú va comptar amb la nostra opinió quan es va decidir la integració de "Terra Lliure" a "Esquerra Republicana" de Catalunya. Per això no hi estàvem d'acord i seguim considerant-nos de "Terra Lliure".

Referent a que en Macià Manera hagi comentat, una vegada sortit de la presó, que ell no renuncia a la lluita armada digué:

"Les meves declaracions una vegada haver sortit de la presó han estat utilitzades d'una manera sensacionalista. Jo crec —afirma en Macià— que el problema no radica en si o no hi ha lluita armada. Està clar que mentre el poble català no pugui exercir lliurement el dret a l'autodeterminació, sempre hi haurà gent disposada a agafar les armes". Sobre el que pensa fer des d'ara i quines són les seves preocupacions polítiques digué: "Després d'haver agafat uns dies de descans pens continuar els meus estudis de dret, que compartiré amb el meu treball. I després triaré la via política per

lluitar per la independència del poble català. A Mallorca —continua dient— no hi ha cap força política on m'hi pugui sentir còmode. Tant "Esquerra Republicana" de Catalunya com el P.S.M., l'únic que cerquen és una imatge i no els objectius que prediquen... encara que tampoc vull tancar cap porta".

Més envant afegeix: "Tots els partits que tenen la ideologia del P.S.M. han fracassat. Per exemple 'Euzkadiko Ezquerria'. Mentre hi hagi un camí més a l'esquerra, el P.S.M. no té espai polític. E.R.C. empra un sentiment de poble català per convertir la independència en un producte de mercat".

Durant el temps que va romandre a la presó va rebre moltes mostres de solidaritat i moltes cartes de gent de Montuïri. A tots els vol agrair aquestes atencions com també a Jaume Santandreu i a persones que organitzaren el 'Comitè de Defensa' a favor seu. Persones de diferent ideologia, encara que no comparteixi amb ells els seus plantejaments polítics.

Una vegada arribat a Montuïri parlà també dels seus pares i amics. I d'ells digué:

"He tengut tot el recolzament de la meua família, i molta comprensió. Qualsevol diferència que hi pogués haver amb el nostre pare, abans d'això, ja està superada i ens duim molt bé".

Per altra part afegí: "M'he de posar al dia de moltes coses; m'he d'examinar de dues assignatures de Dret; he de fer feina i seguir estudiant la carrera que vaig començar a la presó. Allà he procurat aprofitar al màxim el temps que hi he passat. També he fet esport i "judo".

Recordà també que devia gratitud a l'antic Consistori de la vila, que el va recolzar amb un manifest firmat per la Corporació Municipal el dia que havia d'esser jutjat a l'Audiència de Madrid.

Declaracions a Bona Pau

Ara, des que ha arribat a Montuïri s'ha apuntat al "paro", cosa que per a ell és gaudir d'unes bones vacances. Un

(Continua a la pàgina següent)

"Durant aquests tres anys m'he duit millor amb els meus pares que abans"

Cursa segon de Dret i cada dia dedica algun temps a estudiar"

"No m'identific amb cap partit polític"

"Agafaré una bona temporada de vacances polítiques"

"Part damunt totes les idees polítiques hi ha l'amistad"

(Ve de la pàgina anterior)

d'aquests dies parlàvem amb ell, i així respongué a les nostres preguntes:

—Durant el temps que estigueres a la presó, ¿quines notícies tenies de Montuïri?

—De Montuïri, tot el temps que he romàs a la presó, he estat ben informat; i no en coses concretes, sinó en pla general, de Montuïri. Cada mes rebia la fulla de la *Bona Pau* i el "*Diario de Mallorca*". La primera cosa que feia era anar a cercar "lo" comarcal, per veure si sortia res de Montuïri. Com també a través de cartes que m'escrivia la meua família i els amics. Així sabia tot quant passava a Montuïri.

Encara afegeix:

—Del futbol, que abans no m'agradava molt, ara li he agafat afició. Més o manco sabia tot el que feien els equips de Montuïri, tant de grans com de juvenils i infantils.

—En concret, de la revista *Bona Pau*, ¿què ens dius?

—De la revista *Bona Pau* he de dir, en primer lloc, que estic molt content perquè me l'enviaven cada mes. En un principi, quan estava a Montuïri, *Bona Pau* era per a mi, una revista de la qual sols llegia allò que m'interessava; però durant aquests tres anys quasi l'he llegida tota; fins i tot la lletra petita. I això sols per estar ben informat de tot quant passava aquí.

—¿Com has trobat Montuïri a la teua arribada, després de tres anys de no haver estat a la vila?

—En un principi vaig trobar que el poble havia canviat, principalment l'avinguda d'Es Dau. Els arbres havien crescut molt; quan me'n vaig anar eren molt petits. Em donà la impressió que havia canviat. Però a mesura que pas i vaig caminant pel poble em don compte que, llevat d'algunes obres que s'han fetes noves, el poble tampoc ha canviat tant.

—A la teua tornada, ¿com et varen rebre els teus pares?

—Molt bé i molt contents de la meua tornada; i que estigués a Montuïri.

—¿Ja ho esperaves així?

—Sí. És més, durant aquests tres anys

realment m'he duit millor amb els meus pares que abans.

—¿Et vengueren a veure allà, ton pare i ta mare?

—Vengueren bastants vegades a veure'm, a la presó, tant a Madrid com a Lleida.

—Pel que fa als amics de Montuïri, ¿reberes visites d'ells?

—Hi ha gent que ha vingut a veure'm. El que passà, però, és que la presó posà una sèrie de problemes, i a la fi no deixaren entrar aquesta gent. En un principi, teòricament, no hi havia problemes, perquè venguessin amics, però després començaren a posar dificultats, i realment no he pogut tenir visites d'amics de Montuïri. Repetesc, la manca de visites fou més per problemes que posà la presó que per manca de voluntat de la gent de Montuïri.

Nova vida

—Ara, una setmana després d'haver tornat, ¿com penses dedicar el teu temps? ¿A fer feina, a estudiar...? perquè sabem que allà començares a estudiar Dret?

—Els primers dies d'estada aquí els he dedicat a arreglar papers, ja que encara no tenc cap document en regla. Per altra part destí algunes hores a estudiar, perquè el pròxim mes de juny tenc exàmens de "Dret Romà" i de "Dret Constitucional", de segon. Després pens agafar alguns dies de vacances, ja que ve l'estiu, i llavors miraré, si puc, de fer feina i al mateix temps seguir estudiant: compaginaré les dues coses, l'estudi i la feina.

—En concret: ¿què havies estudiat abans d'anar a la presó?

—A ca nostra sempre havien volgut que estudiàs —afirma en Macià—. Passava, però, que tampoc en tenia moltes ganes. Però en un moment determinat vaig veure que era una presa de pèl cap a la meua família, que ells em pagassin els estudis i jo no ho aprofitàs. Fou quan vaig decidir deixar d'estudiar i em vaig posar a fer feina.

—¿I dins la presó?

Macià Manera davant el molí de Can Vermell

—Allà vaig determinar fer allò que no vaig poder fer de jove. I per altra part també era una manera d'intentar matar i passar el temps.

—¿Quins estudis tenies quan anares a la presó?

—Havia començat BUP, però no havia acabat el primer curs. També tenia el primer grau de Formació Professional.

—Allà, ¿què feres?

—Primer he de dir que a la presó hi ha un conveni entre els Ministeris d'Educació i Justícia, mitjançant el qual els presos tenen els estudis gratis. Però, per poder tenir aquests estudis gratis, el que et fan és un examen de pre-ingrés, que és de cultura general. Si aprofites aquest examen, després et pots matricular a accés. Vaig fer l'accés i vaig aprovar. Després em vaig matricular a primer de Dret. Però com que, per aquell temps, per una part vaig tenir el judici i per altra, els llibres m'arribaren tard, sols vaig fer dues assignatures de primer. Enguany estic matriculat a dues de primer i a dues de segon. Per altra part vaig tenir el problema del trasllat, i això em va desorientar molt.

—¿O sia que tu, a Palma, et podràs examinar de les dues de primer i de les dues de segon?

—Sí. No tenc problemes amb la UNED (Universitat d'Educació a Distància) i em puc examinar allà on vulgui. I, natural-

(Continua a la pàgina següent)

Estant a la presó, Macià Manera considera que ha guanyat amics

(Ve de la pàgina anterior)

ment, faré els exàmens a Palma. Intentaré aprovar tot el primer i una vegada haver-lo superat, provaré de canviar-me a la Universitat de Balears.

Aspecte polític

—Ara ja podem passar a un altre tema de l'entrevista: Si tu, Macià, haguessis d'aconsejar políticament els teus amics, ¿què els diries?

(La següent contesta l'expressa sospesant bé les paraules).

—Crec que realment Mallorca forma part del conjunt cultural dels països catalans. I crec que a això ho va deixar ben clar el senyor Cañellas en el seu discurs d'investidura. Crec que tothom ha d'esser conscient d'allò que creu, i ha de defensar el que creu. Jo no som ningú per donar consells. Si un creu que ha d'esser del PSOE, ha d'esser del PSOE, i si un creu que ha d'esser del PSM, ha d'esser del PSM, com si creu que ha d'esser del PP, ha d'esser del PP. Repetesc: jo no som ningú per donar consells. Tothom sap allò que ha de fer.

—Políticament, ¿amb quin partit t'identificaries tu?

—En aquests moments no m'identifico amb cap partit polític. D'aquí a més envant, quan ja decidesqui què faig, si per cas m'he d'identificar o integrar a alguna formació, m'integraré a una formació política que agrupi al màxim possible l'àmbit dels països catalans.

—Penses continuar de alguna manera aquell esperit de lluita que has manifestat a alguns diaris?

—Abans hauria d'especificar a quina lluita es refereix. No estic inte-

ressat a integrar-me a cap formació, en aquests moments. Agafaré una bona temporada de vacances polítiques, i després ja miraré. Però crec que si he de dedicar els meus esforços, els dedicaré a alguna formació d'àmbit polític.

—¿Tens decidit a quina?

—Encara, en aquests moments, tampoc tenc decidit què faré.

"No me'n pened de res"

—Abans d'anar-te'n a la presó, tot i pensant en aquell temps, ¿et sap greu, avui, de alguna cosa que feres?

(En Macià torna pensar una estona, i contesta:)

—Realment no me'n pened de res, ni em sap greu, res. El que passa és que si tal vegada fos ara, a les coses les faria d'altra manera.

—Durant el temps que has estat allà, aquests tres anys, ¿què és allò que més has enyorat de Montuïri?

—Moltes coses. Entre elles la gent del poble, els amics, la família. I per altra part les festes de Sant Bartomeu, principalment els Cossiers i el Dimoni, i fins i tot l'olor d'alfabaguera; i després el Dia des Puig, ja que són les festes més significatives de Montuïri.

—Amb aquest fet teu, ¿consideres que has guanyat o has perdut amics?

—Crec que fins i tot he guanyat amics. Dins Montuïri, la gent em va rebre molt bé, i em féu molt de cas. No es tracta que tothom estigui d'acord amb mi. Cadascú té les seves idees polítiques i les ha de defensar. Però part damunt tot

això hi ha l'amistat.

—Ara, una vegada haver-te concedit llibertat condicional per haver complert les tres quartes parts de la condemna, ¿vols explicar com és això, si et condemnaren per sis anys i sols n'hi has estat tres, quan tres quartes parts de sis anys són quatre anys i mig?

—En primer lloc he de dir que, sobretot, he duit molta sort, ja que em traslladaren a la presó de Lleida i aquesta presó pertany a la Generalitat de Catalunya, i la Generalitat hi té competències. I per altra part, la Generalitat aplica a tots els presos polítics la redempció que ens toca. La bona conducta, els estudis... tot això ha duit que les tres quartes parts es complissin dies abans dels tres anys.

—¿Com fou això?

—Per l'accés em donaren cent dies, per cada curs aprovat, cent dies més, i els altres, per bona conducta.

—Si ara, per acabar, vols dir alguna cosa...

—Voldria, en primer lloc, donar les gràcies a tota la gent de Montuïri que s'ha solidaritzat amb mi. I principalment a l'Ajuntament, que en Ple va emetre un document expressant la meua bona conducta a Montuïri. Després als amics, que també s'han solidaritzat i m'han escrit, fent-me més lleugera la presó durant aquests tres anys. I no m'oblid de la gran rebuda que vaig tenir a Montuïri per part de la gent...

Així completàvem una entrevista, per molta gent esperada.

O Arhona

MODELMON

DINS LA
NOSTRA
COMARCA

MOBILIARI - ART - DECORACIÓ

Carretera Palma - Manacor, Quilòmetre 22'700 - Tels. 12.50.34 - 12.50.69 - 12.51.26

FINCA CABRERA

CASAL D'ALGAIDA

07310 ALGAIDA (MALLORCA)

L'equip de juvenils

L'equip de cadets

Futbol

Un any de s

**Els benjamins i els infantils aca
Els cadets quedaren
Els juvenils, campions imbatuts**

Els quatre equips de futbol base del club esportiu Montuïri, junt als seus entrenadors i delegats, directius de l'entitat, simpatitzants i nombrosos pares dels jugadors celebren l'acte d'acomiadament de la temporada en el restaurant Cas Carboner.

Després de sopar, el coordinador dels equips filials, Amador Bauzá, es féu ressò de l'èxit esportiu, econòmic i organitzatiu d'aquests conjunts. A continuació, es va procedir a la entrega de senyals plaques als entrenadors Joan Verger (benjamins), Josep Sampol i Tomeu Verger (infantils), Joan Barceló (cadets) i Angel Prado (juvenils).

Per altra part, es va destacar un fet de cada equip al llarg de la present temporada: el que els benjamins i infantils foren els que acabaren amb la imbatibilitat dels líders Manacor i Beat Ramon Lull, respectivament; el quint lloc dels cadets i el títol de campió imbatut i

Mancomunitat des Pla de Mallorca Servei de Promoció Econòmica

Curs d'Auxiliar Administratiu amb aplicacions informàtiques

Des de l'Ajuntament de Maria de la Salut, amb la col·laboració del Servei de Promoció Econòmica de la Mancomunitat des Pla i l'INEM, s'ha promogut la realització d'un curs d'Auxiliar Administratiu amb aplicacions informàtiques, que es desenvolupa a Maria de la Salut.

L'objectiu marcat pel curs és el de qualificar 15 persones en el camp de la gestió administrativa per ordenador. En finalitzar el curs, els alumnes seran capaços de realitzar les tasques normals en una oficina, aplicant la informàtica a aquest procés.

Programa del curs

El curs consta de tres mòduls: Informàtica, comptabilitat i laboral.

El mòdul d'informàtica pretén introduir els alumnes en el maneig de l'ordinador, sistema operatiu MS-DOS, programes i paquets integrats, etc.

El mòdul de comptabilitat pretén aplicar l'informàtica a la comptabilitat, aprenent a manejar el programa G-77, considerat un dels més moderns i eficaços.

El mòdul de laboral té com objectiu dotar els alumnes dels coneixements adequats per encarregar-se dels moviments, nòmines i altres aspectes del personal d'empresa.

Incentius a la contractació

Les empreses interessades en la contractació d'un alumne del curs en pràctiques (els contractes en pràctiques que es converteixen en indefinits gaudeixen d'una subvenció de 550.000 pessetes per part de l'INEM) poden posar-se en contacte amb el Servei de Promoció Econòmica de la Mancomunitat des Pla, on seran informats detingudament abans del 30 de juny.

Servei de Promoció Econòmica

Mancomunitat Pla de MallorcaC/
Hospital, 24 - 07520 Petra - Telf.
83 00 00. Persona de contacte:
Llúcia o Marian

Ofrena a la Mare de Déu de Lluc

Més de 60
Persones
Majors de
Montuïri
varen
participar a
l'Ofrena Floral
que a Lluc es
féu dia 30 de
Maig a la
Mare de Déu

base: atisfaccions

aren amb la imbatibilitat dels líders
lassificats en quint lloc
tuts, ascendiren de categoria

l'ascens dels juvenils. "En aquests moments-es va dir- tots els equips de Montuïri se troben militant a les màximes categories de Mallorca del seu nivell. Mancaven els juvenils, i ja estan a l regional".

A continuació, l'Ajuntament feu entrega a cada jugador juvenil i al seu míster d'una placa commemorativa pel seu títol de campió de l regional. El veterà Pep Sampol -el qual amb més de setanta anys segueix defensant els colors del Montuïri entrenant els infantils- va rebre la insígnia de l'entitat. Foren els moments més entranyables d'una animada i simpàtica nit del futbol montuïrer.

Tancà la temporada, el president accidental Tomeu Ferrer, el qual va agrair l'interès de tots els components dels equips filials i els felicità per l'excel·lent campanya que han desenvolupat "en tots els fronts".

Biel Gomila

L'equip d'infantils

L'equip de benjamins

Clubs Columbòfils Missatgers d'Algaida i Montuïri

Ha acabat la temporada amb un mediocre paper dels montuïrers

La temporada 1992 ha acabat, les darreres amollades han estat molt magres, han vingut molt pocs coloms. Suposam que el temps calorós i la calitja han influït decisivament.

El guanyador del concurs dels coloms viatgers ha estat n'Andreu Oliver, i el 2ón., en Bartomeu Miralles, tots dos d'Algaida.

Del concurs de coloms joves, el guanyador ha estat el Tàndem Mut-Mut, també d'Algaida i el 2ón., n'Andreu Oliver. Tant un com l'altre han demostrat tenir els coloms en perfecta forma, ja que a totes les amollades rodaven coloms dins els primers llocs.

Dia 5 de juny s'haurà fet el sopar de

l'entrega de premis i despedida de la present temporada.

Pel que fa a les classificacions generals dels cinc primers, foren aquestes:

Esbart viatjants

- 1.- Andreu Oliver Algaida
- 2.- Bartomeu Miralles Algaida
- 3.- Sebastià Mas Veny Montuïri
- 4.- Tàndem Martorell-Gomila Montuïri
- 5.- Joan Miralles Algaida

Esbart lliure (joves)

- 1.- Tàndem Mut-Mut Algaida
- 2.- Andreu Oliver Algaida
- 3.- Francesc Llamas Algaida
- 4.- Joan Verger Montuïri
- 5.- Miquel Llaneres Montuïri

Dos dits de seny

Interès social o interessos particulars

Darrerament, un dels fenòmens més notables del nostre poble és l'activitat constructora que està transformant la fesomia de la zona dels Creuers. A força de declaracions d'"interès social", van proliferant negocis on s'hi barregen molts d'interessos particulars.

Diuen que allò es convertirà en una zona industrial i de serveis, i que proporcionarà molts de llocs de feina a la gent de Montuïri.

Ara bé: pareix ésser que l'empresa del restaurant obert recentment no ha rebut una resposta del tot satisfactòria en aquest sentit, sobretot per part de gent jove. Per augmentar la plantilla els caps de setmana, durant les hores de més feina, han hagut de reclutar personal de fora poble, en general estudiants que fent algunes hores de treball poden ajudar els de ca seva a "portar la creu".

¿Què passa aquí? ¿És que el jovent de Montuïri vol guanyar més, o és que prefereix viure damunt l'esquena dels pares? Si els estudis són compatibles amb la "marxa", ¿no ho poden ésser també amb la feina? Precisament una de les mancances del jovent d'avui en dia és que li han donat les coses massa fetes i ha tingut més que no ha volgut. I d'això en tenim la culpa tots, sobretot el pares, que amb tota bona intenció (això sí) s'han esforçat perquè els seus fills no haguessin de passar les penúries que passaren ells; i els han fet un trist favor, perquè la majoria no estan preparats per a la lluita de la vida i les dificultats de la convivència.

De totes maneres, sempre hi ha honroses excepcions. Esperem que la nostra societat vagi madurant i prosperant no sols econòmicament, sinó sobretot en responsabilitat, honradesa i disciplina. I que vagi entenent que "interès social" és qualque cosa més que una expressió de moda dins el llenguatge administratiu. Abans d'obrir portes a noves legalitzacions d'aquest tipus, convé preveure si després la gent hi voldrà entrar. Seria un contrasentit seguir sacrificant la natura per crear llocs de treball, si molts prefereixen guanyar-se la vida a un altre lloc o viure "esquena dreta".

Perquè, com deien els nostre padrins: "Ja pots siular, si s'ase no vol beure!"

Salomé

Tercera Edat

Conferència

En el local de Ca S'Escolà tengué lloc dia 27 de maig passat una conferència sota el títol "Cristòfol Colom i la Ciutat de Mallorca". La va pronunciar l'historiador Bartomeu Font Obrador i fou prou interessant.

Ofrena a Lluç

Una ofrena floral a la Mare de Déu de Lluç per totes les Associacions de Persones Majors de Mallorca, tengué lloc en aquell Santuari el dissabte 30 de Maig horabaixa. Hi participaren un bon nombre de persones de Montuïri, els quals aprofitaren aquella avinentesa per realitzar una excursió de tot el dia per diferents indrets del nord de l'illa.

Pròximes trobades

A Ciutat, en el Palau d'Esports, s'haurà celebrat el 3 de juny una Trobada Cultural i Esportiva de Persones Majors de tota Mallorca, amb la participació de Montuïri en manteniment i caminar a peu.

La Trobada Comarcal que anunciàrem el mes passat, es va haver de posposar per al proper 20 de Juny, a Montuïri. Hi tenen anunciada la participació dels 13 pobles de la comarca. El matí hi haurà una excursió lliure per a cada associació. De 12 a 1, un concert a plaça per una banda de música. Després, unes paraules de benvinguda pel nostre batle i a la 1, Missa a l'església on hi haurà ball de l'oferta i cantarà la coral "Mont-Lliri". A les 2 i mitja, dinar de germanor en "Es Cantó". A les 4 parlaments i entrega de plaques per acabar amb un ball de saló.

La Junta Directiva de Montuïri espera que els associats del nostre poble espondran així com toca a aquesta trobada.

Poema

Enyorança i Pena

*Per aquell temps passat
que ja no tornarà*

Quan es segle començà,
segons a mi m'han contat,
era ben afortunat
aquell que tenia blat,
oli i un porc per matar;
molts l'havien de comprar
i l'acabaven de pagar
quan ja el s'havien menjat.

Record que noltros vivíem
per devers Can Garivai,
sembràvem i no collíem
més que un poquet d'esparrall.

Mon pare era jornalero,
fent feina de sol a sol,
i ma mare també;
ca nostra estava tot sol
i noltros pes sementer,
dies fred i altres sol,
no anava gaire bé.

Quan quasi feia fosqueta,
que els vàiem arribar,
corriem a sa caseta;
ma mare feia es sopar
i mon pare anava a llaurar
cada vespre una estoneta.

S'aixecava en bon matí
per llaurar una altre redol,
perquè abans de sortir es sol
tots dos tornàvem partir,
i noltros fent es mussol,
lo que haguérem de patir!
som vius perquè Déu ho vol.

Uns pares amb vuit infants
sols no podien menjar!
ja ho havien pensat abans
i tots se varen llogar;
jo a ca nostra vaig quedar
i a escola vaig poder anar
fins que vaig tenir deu anys.

Llavors ja em varen posar
a fer feina i guardar infants
per guanyar i poder menjar
com feia sa gent d'abans,
i des de llavors ençà
ja mai he tingut descans.

Ara, a sa tercera edat,
sa vida és un poc millor,
però es mal no s'ha acabat,
sa salut està pitjor,
es "burric" ja està cansat
d'estirar an es carretó:
des del cel, Déu, bon Senyor,
dau-me un poc de llibertat.

*Antònia M. Adrover "Marxes"
Abril del 92*

Va néixer a Montuiri i ha arribat a centenària Catalina Trobat Andreu "Xesca"

El seu pare era de ca S'Hortolà i se n'anaren de la vila quan ella sols tenia 8 anys

Cent anys. Un segle de penes i alegries. Cent anys d'experiència, de conuiu amb els sers estimats, de feina, de veure sortir el sol els matins i pondre's els vespres. Cent anys per contar als néts i renéts el testimoni d'un temps incert de sofriments i de cansament. Per viure i sobreviure. Vint lustres per poder-nos contar l'existència que d'un mode estoic arrossegaven aquells temps.

¿De què s'alegraven? ¿Quines eren les preocupacions del seu esperit? ¿En què tenien posada la seva il·lusió? ¿Què desitjava la joventut de fa quasi un segle? ¿Què pensaven? ¿Què esperaven del futur?

Les respostes als interrogants anteriors no sempre són clares, però es deixen entendre en la veu de madò Catalina Trobat Andreu "Xesca" quan ens conta allò que recorda de la seva vida, la qual sembla, per cert, que no fou gens complicada. Una dona que el passat 5 d'abril complí 100 anys.

Ella és una persona de tracte molt agradós. No demostra en cap moment que estigui cansada. Més bé sempre estava disposada a atendre les nostres preguntes. Se li nota en ella l'experiència adquirida durant els anys. L'ensenyà la mateixa vida en forma dels sers estimats que l'enrevoltaren al pas dels anys.

Es comporta d'un mode molt natural, no vol aparentar allò que no és. Diríem que no s'ha d'esforçar per esser agradable. Ho és sense fer cap esforç. Els anys, a certes persones els concedeix un do especial que fa que ens hi sentiguem bé devora elles. Madò Catalina és d'aquestes.

No és que la seva vida hagi estat plena de fets importants. Almanco tal com nosaltres entenem per importants. Però sí, que tengueren importància per a ella, i a la fi de l'entrevista, sense dubtar gens i amb fermesa, ens ho diu amb la seva resposta: "He passat llarg temps en què era feliç".

Nasqué a Montuiri al carrer Major un 5 d'abril de 1892. És la major de tres germanes i un germà. El seu pare havia nascut també a Montuiri i era de ca S'Hortolà. Aquest vivia aquí on ara

es l'estany. La seva mare estava llogada a Can Sociés, la casa de davant ca seva. Quan es casaren ella tenia 20 anys i ell, 40.

Madò Catalina viu a un hort de Son Ferriol fa més de 60 anys. El passat 5 d'abril, en el centenari del seu naixement, aquest poble li va retre un homenatge.

La major part de la seva vida l'ha passada a Ses Alqueries, un grupet de cases prop de Santa Eugènia, i Son Ferriol.

-Digau-nos, madò Catalina, ¿com va esser que passàreu de Montuiri a Ses Alqueries?

Madò Catalina, a qui una estona abans ens l'havien presentat, estava asseguda a una cadira de rodes i amb els ulls clucs. Ens adonàrem, però, que no dormia. Els badà tot d'una que sentí la pregunta.

-Jo era molt nina quan morí el meu pare -digué amb una veu que sonà neta-, i al cap de poc temps mu mare em digué: "Catalina: es padrins de Ses Alqueries comencen a ser vells: o tu o jo mos n'hem de cuidar. ¿Què t'estimes més: anar a servir-los o fer feina per aquí?" Jo li vaig dir que m'agradaria cuidar els padrins, i així ho vaig fer. Tenia uns vuit anys. Dels padrins de Montuiri no en tenc record. Em dugueren de Montuiri a Ses Alqueries amb

un carro. En aquell temps encara no havien posat el tren. Quan venia a Montuiri també era amb carro o a peu.

-¿Què ens podeu contar de Montuiri, del temps de la vostra infància?

Madò Catalina quan contesta sembla que es vol disculpar.

-Tal volta te'n duràs una sorpresa, però tenc pocs records de Montuiri. Les circumstàncies, com t'he dit, feren que de molt nina m'hagués de traslladar a Ses Alqueries.

-¿A què es dedicava la gent? ¿quina feina fèieu a Ses Alqueries i a Santa Eugènia?

-Ah! Allà l'ocupació principal era el treball dedicat a la vinya. Quan em vaig casar, el meu home, a més d'anar a fer gavetes -sèquies- per sembrar-hi vinya, també es cuidava de les nostres terres de conró. Per allà estaven molt poblades de figueres, ametlers, albercoquers i vinyes. Ens dedicàvem també al bestiar, que, en petites guardetes, moltes cases solien tenir.

-I la vida que dúieu a Ses Alqueries, ¿no era avorrida? ¿Com passàveu el temps?

La nostra interlocutora, que ens escoltava amb els ulls tancats, altra volta els obrí per contestar-nos.

-En el temps de què parlam les persones no eren com avui. Jo m'hi trobava molt bé. Tenia una amigueta de la meua edat, prop de ca nostra, i estàvem molt de temps juntes. A vegades, amb els nostres pares o padrins, anàvem a Santa Eugènia per fer la compra o algunes altres feines. Allò era un passeig molt agradable. Els diumenges també, com tota la gent de Ses Alqueries, hi anàvem, a missa. Per a nosaltres era una festa. Fins i tot els diumenges horabaixa que podíem, anàvem a vespres.

-Però... ¿No ambicionàveu, no desitjàveu res més?

-¿Què havíem de desitjar? Estava amb les persones que estimava, tenia una amigueta per xerrar o per jugar, vivíem dins un grupet de cases molt tranquil, teníem salut i sossec. ¿Què havíem de demanar més?

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

Pau, sossec i tranquil·litat, l'afecte de les persones amb qui vius i estàs envoltat. Tresors perduts o ignorats, que ens està redescobrint madò Catalina.

—Amb tota seguretat, vós heu vist els primers cotxes que rodaren per les nostres carreteres, els primers avions que solcaren el nostre cel. ¿Quina impressió us feren, què ens podeu dir, d'ells?

—Ah! Els cotxes i els avions. Quasi no record com va ésser. Dels avions sé que els miràvem fins que els perdíem de vista, però volaven enfora, vull dir que pareixien una cosa a la que no hi podíem arribar mai. Encara record, però, que la primera vegada que vengué un home a Ses Alqueries amb bicicleta, me'n vaig dur tal impressió, que em vaig fer por.

I continua parlant, contant-nos que la gent de llavors no pensava com la d'avui. L'entrevistador, de la mà de madò Catalina, es deixa dur, essent transportat, en efecte, dins un altre món. El dels nostres avis. El que endevinam a través de les velles i oblidades fotografies encartonades i descolorides, les quals, després de molts d'anys d'ésser perdudes, retrobam dins un racó dels calaixos del canterano. Un món enyorat pels nostres majors: el de la seva joventut.

—A més de cuidar els vostres padrins, ¿estiguéreu llogada o anàreu a jornal?

(*Hi ha un deix molt femení en la resposta.*)

—No, amb la feina de la casa i l'esment que havia de tenir als meus padrins, en tenia prou. A més, vaig ésser molt viciada, totes les meves amiguetes filaven i jo no.

El temps sembla s'ha trastocat i que devora nosaltres tenim una al·loteta que fou de 18 anys. Encantadora, madò Catalina!

—¿Com va ésser que vinguéreu després a viure a Son Ferriol?

La centenària que tenim al nostre costat no es fa pregar quan contesta:

—Jo ja era casada. El meu home nomia Andreu Horrach Sastre, familiar de Ca Ses Comunes, de Montuïri...

I aquí madò Catalina s'allarga, contant-nos com fa més de 60 anys, el seu home i ella vingueren a Son Ferriol, quan només el poble era un

grupet de cases. Compraren un hort d'unes quatre quarterades, on quasi tot eren roques. Però el seu home es posà en contacte amb els caminers i traginà amb el seu carro tota la terra que retiraven de les cunetes de la carretera i de les obres que a vegades hi feien; i la duia tota a l'hort de Son Horrac. Al cap d'anys no es veia una roca per necessari, l'arada no en trobava cap, tot era verd. Després tornà enrera en el temps quan ens descriu la mort del seu fill Andreuet, d'un any i mig, el qual s'ofegà menjant un lledó. Els seus ulls, la seva veu es ressentien quan ens ho conta. Passa després a contar-nos, entre bromes i veres, el temps en què el seu home s'embarcà cap a Cuba, cosa molt corrent en aquell temps, i li deixà un porcellet petit, que va haver de vendre quan va ésser gras, per pagar-li el passatge de tornada, essent que venia malalt de "cortanes". "Això avui fa rialles", en diu, però aleshores era una tragèdia.

Una de les dues filles que estan també presents ens diu que fa unes dues setmanes que madò Catalina i el seu gendre, quasi els mateixos dies, tengueren una pulmonia. El gendre, el varen haver d'ingressar a Son Dureta on hi va estar uns deu dies amb sèrum i assistit per oxigen. En canvi, madò Catalina, amb molt poc medicament, en quatre dies va estar bona sense moure's de ca seva.

Continuem per acabar la nostra entrevista.

—Digau, madò Catalina, ¿per anar a missa devíeu anar un poc mudades?

—Sí! Els diumenges i festes ens posàvem el volant i el gipó, amb una falda ampla molt llarga, i damunt això, un mocador d'astracan i la manta. Baix de la falda hi dúiem uns calçons que ens arribaven als genolls. Els dies feiners dúiem uns faldons fins als peus i una marinera.

—¿Què ens podeu dir més, de vós?

—Poques coses. He tengut una existència normal, amb les meves penes i alegries. Record els meus anys de matrimoni, que fou molt avingut. Record tantes coses... La vida no m'ha tractat malament, i de salut ara estic molt bé, gràcies a Déu. Si tornàs viure altra volta, no li demanaria res més a la vida. He passat llarg temps en què era feliç.

Hem acabat la nostra entrevista. Tallam per no cansar massa madò

Catalina. Però ella, quan estam drets per acomiadar-nos, allarga una mà per cridar-nos l'atenció, i ens diu:

—Espera, que et diré unes quantes gloses que sé fa molts d'anys.

Ens asseim altra volta uns moments i ens agafa les mans recitant aquestes estrofes:

Haguessis vingut quan tenia de devuit fins en denou,
que treia el vermell de l'ou
i el blanc no se'n temia.

I afegeix:

Sabem el dia que naixem,
els quarts, moments i les hores,
però no trobam escoles
per sebre quan morírem.

No hi ha tremolor als seus llavis. Però endevinam les llàgrimes, que estan a punt de brotar dels seus ulls.

Miquel Martorell Arbona

JA ÉS NOSTRA ARA, SÍ

Rendibilitat Financera - Fiscal

24,31%*

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

Gabriel Sampol Sastre "Sampol"

A més d'esser un dels millors glosadors de Mallorca, també fou batle de Montuïri

A la darrerria del segle passat i a començaments de l'actual, ens trobam a Montuïri, com també a certs pobles de l'illa, amb un bon nombre de glosadors –els quals, a la vila, possiblement arribaven a la quarantena–, encara que no sempre les seves gloses assolien l'altura que seria de desitjar, si bé generalment eren apreciades.

D'entre ells i per mèrits propis sobresurt Gabriel Sampol Sastre "Sampol", un dels escassos montuïrers d'aquell temps que sabien llegir i escriure; i això és de suposar que fou un aspecte que li ajudà a fer-ne moltes i bones i de tot caire. I no sols en feia a la vila, a rotlades o quan s'esqueia l'oportunitat, sinó que també va participar en glosades fora de la vila, llocs on un no pot dedicar molt de temps a pensar-les.

Dia 16 d'abril de 1864 naixia a Montuïri Gabriel Sampol. Era fill de Gabriel Sampol i de Margalida Sastre. Morí dos mesos i mig abans de complir els 80 anys, dia 2 de febrer de 1944.

Una vida moguda

De jovenet feia de porqueret i pastor a Son Comelles, on hi romania tota la setmana. Quan fou major el trobam fent de mercader, movent-se molt, anant d'un poble a l'altre, motiu pel qual fou molt conegut dins i fora de Montuïri. Als 43 anys fou elegit batle. Prengué possessió el 6 de maig de 1907 i ho fou fins al primer de gener de 1910.

Durant la seva joventut ja comença a distingir-se per la facilitat amb les gloses. En féu moltes i un bon grapat d'elles eren recordades per la gent. "Tothom coincideix en atribuir-li un enginy i bona veu a l'hora de glosar" (1).

Primeres gloses

I fou concretament durant aquesta etapa juvenil quan va pretenir la filla de Na Coloma "des Forn" (2), la qual vivia en el carrer de Sa Trona; però

la mare d'ella no el volia de cap manera per gendre; i ell aprofità el dia de les beneïdes de Sant Antoni de 1885 (3) per anar-se'n amb la bèstia que ell cavalcava fins a ca la seva pretendenta. Allà hi trobà, en el portal, la mare de na Coloma –filla i mare nomien Coloma– i ell li enflocà aquesta:

*El Sant mena la gabella,
de Sant Antoni acompanyat;
un fill teniu a Ciutat
i un altre que està llogat
per garriguer a Vinagrella,
i amb vós queda una poncella.
Un gendre heu mester per ella,
ric i de molta bondat;
si pel cas no en teniu cap
vet-me aquí, a jo, per ella.*

"Ves-te'n d'aquí totd'una", li contestà madò Coloma, enfadada. I ell pegà tirada a les "riendes" de la bèstia i se'n tornà corrents. El fet és que no es casà amb na Coloma.

Abans, però, ja era conegut per les seves gloses. Una de les primeres que va fer va esser quan feia de porqueret a Son Comelles. Al poc temps d'esser allà, l'amo el va advertir que no deixàs menjar els empelts d'albarcoquer a les ovelles i cabres, però en un moment de descurt els hi varen menjar. I per excusar-se, quan es va presentar a les

cases, féu aquestes cançons:

*Si se movia tempestat,
que s'aigua 'nàs pes carrer,
a s'empelt d'albercoquer,
Baptista, que vares fer,
a Sa Rota, el t'han menjat.
L'amo: jo no tenc sa culpa,
de s'empelt d'albercoquer;
sa culpa la té sa ruca;
ja ho pagarà qui la va fer.*

En féu moltes altres de caire amorós, de picat, humorístiques... Vegem-ne una dedicada a animals:

*Sen Joan, ja podeu témer
en anar a confessar,
que sa moixa se menjà
sa carn a dins sa corema.*

I d'aquest tipus en compongué moltes més. Encara, a les seves velleses –i alguns néts la recorden–, un dia amollà aquesta:

*Coneixeu es vell Sampol,
aquell que no sabia seure,
i ara ja l'han de treure
amb un capell an es sol.*

S'havia casat amb na Sebastiana Arbona "Volandina", i d'aquest matrimoni tengueren 9 fills, vuit dels quals visqueren fins a molt majors(4).

Batle de Montuïri

Respecte al temps que es va ficar en política hem pogut averiguar (5) que a la sessió plenària de l'Ajuntament de la vila del dia 2 de maig de 1907, el batle Joan Ferrando Obrador va presentar la dimissió "per trobar-se físicament impedit per a l'exercici de l'Alcaldia". I quatre dies després els regidors, per majoria absoluta, elegiren entre ells Gabriel Sampol Sastre per batle.

Poc temps després d'haver pres possessió va néixer el Príncep d'Astúries (6), motiu pel qual el poble féu festa. A l'església es va cantar un "Te Deum", el vespre va tocar la banda de música i a més l'Ajuntament va regalar 100 pessetes a cada pobre de solemnitat de la vila i també 25 pessetes a tots els nins del terme nascuts el mateix dia que el Príncep.

(Continua a la pàgina següent)

Gabriel Sampol fou tres anys batle i quasi tota la vida, glosador

(Ve de la pàgina anterior)

Durant el primer any de mandat i com que no es disposava d'escorxador, es va llogar una casa acondicionada per a aquesta funció. Per altra part, a mitjan juliol s'havien fet els exàmens a les escoles i el diumenge següent el batle féu entrega als alumnes aplicats d'alguns premis. Per a això s'invertiren 50 pessetes.

Entre altres fets dignes d'esmentar durant el seu mandat observam la designació de dos guardes-jurats perquè vigilassin els camps; el nomenament de dos escriptors temporers per a l'Ajuntament amb un sou d'1'50 pessetes diàries i la declaració del camí d'Alcoraia com a camí veïnal.

Es va trobar amb la dimissió de Joan Vert Arbona com apotecari titular. Dia 16 de febrer de 1907, i en vista de la insuficiència del cementiri, a proposta del batle, l'Ajuntament va acordar eixamplar-lo. Així es féu, encara que la benedició no tingué lloc fins dia 10 de gener de 1909, a les 14 hores. Es varen construir 80 noves sepultures.

Hi havia queixes que el rellotge

públic no anava bé. Es va nomenar un encarregat amb assignació. Però quan el rector ho va saber, li va posar dificultats per entrar a l'església fins que va aconseguir que fos ell l'encarregat.

Anys enrera hi havia Guàrdia Civil a Montuïri, però l'any 1896 el "puesto" fou traslladat, i a la vila ens quedarem sense la benemèrita. Però quan en Sampol fou batle va proposar, i s'acordà, tornar-ne demanar. S'oferí una casa per quarter, a "Ca La Corona", propietat de Gaspar Mas Oliver. I la Guàrdia Civil tornà a Montuïri.

Algunes mesures, però, no foren tan encertades; com la de traslladar l'escorxador al corral de la casa de la vila. Per això alguns veïns protestaren, degut a les males olors, i varen haver de tornar-lo llevar d'allà. Succeïa pel febrer de 1909.

Si bé a unes noves eleccions, el primer de juliol de 1909, fou de bell nou elegit batle per majoria relativa, a les que es feren el primer de gener de 1910 novament Joan Ferrando tornava ocupar la batlia de Montuïri.

Els montuïrers ens podem ufanar

d'haver tengut un batle glosador, o un glosador batle; les gloses del qual arribaren fins a més enllà del nostre terme.

Onofre Arbona

(1) Algunes notes estan tretes d'articles firmats per Joan Miralles i Monserrat, apareguts a BONA PAU l'any 1975.

(2) Ens ho relatà Coloma Miralles, mare d'en Rafel Socias "Vermell".

(3) La data no s'ha pogut comprovar.

(4) En publicarem la foto a BONA PAU, pel maig de 1990, pàg. 16.

(5) Arxiu municipal de Montuïri.

(6) Fill major d'Alfons XIII, germà del pare de l'actual Rei, Joan Carles I

AGRAÏMENT

Des de **Bona Pau** vull agrair al Batle i als montuïrers l'ajuda que em vāreu prestar en aquell moment d'extrema necessitat.

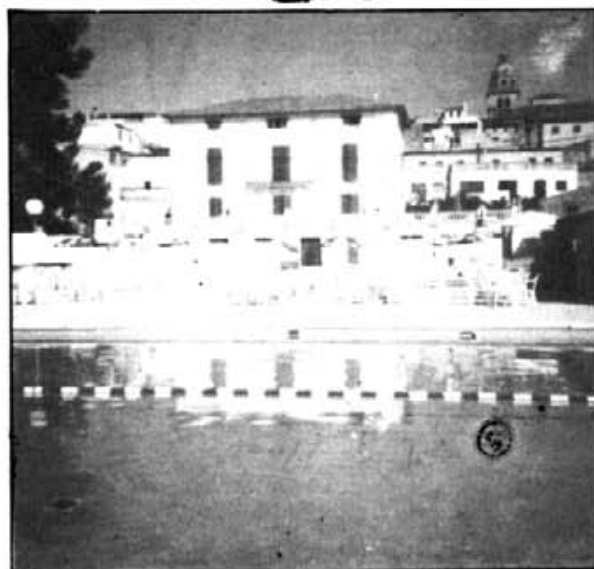
També vull fer extensiu aquest agraïment a la policia de Cala Ratjada, i al mateix temps al cunyat i a la germana del nostre rector Pere Orpí.

Gràcies a tots, i que Déu ho pagui, Ell que pot.

Antònia Adrover "Manxes"

RESTAURANT

ES DAU

Cuina internacional
Plats mallorquins
Menjador
Piscina
Terrassa
Fàcil aparcament
Preus econòmics

.....

Avda. Es Dau, s/n Telf. 64 62 80
Montuïri (Mallorca)

Llibres rebuts

"Rutes Balears. Confluències culturals en la Mediterrània"

És el títol d'un volum i exposició a Washington, maig, 1992, que reuneix un conjunt de 66 obres corresponents a 66 artistes nascuts i/o residents a les Illes i unes 60 peces històriques, entre elles quatre de la parròquia de Montuïri: una píxide de copó d'estil gòtic, de finals del segle XIV, i tres bacines de llautó de Dinant (ciutat de Bèlgica) del segle XV. Tot un art que per si mateix il·lustra la història cultural de les illes. El volum és editat per la Direcció General de Cultura del Govern Balear.

"Directori"

Petit volum publicat per la Conselleria Adjunta a la Presidència del Govern Balear. Conté detallada informació dels diferents serveis dependents de totes les Conselleries i Presidència del Govern de la nostra Comunitat.

"Cuadernos de Historia y Espiritualidad. Nº 5"

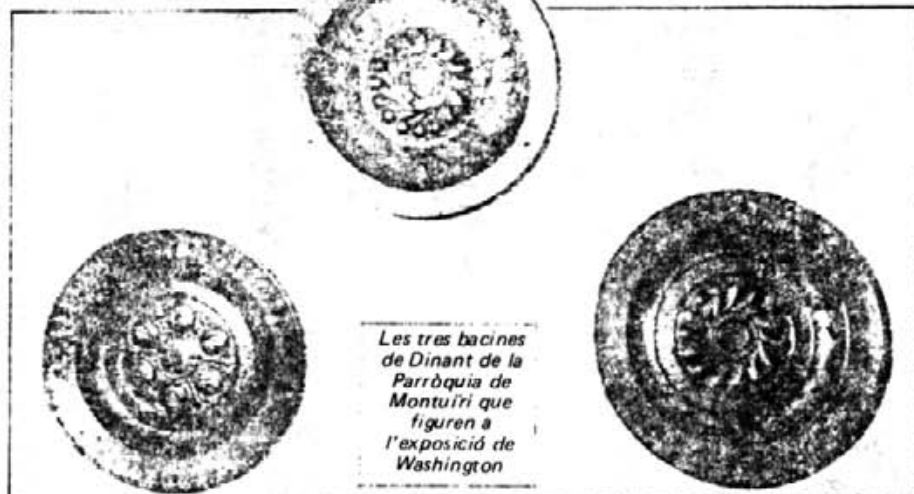
Exemplar editat per les Trinitàries de Mallorca. Reuneix texts sobre Fra Miquel Ferrer i el carisma Trinitari de l'alliberació, uns texts del mateix Fra sobre l'alliberació trinitària i sobre captius. Conclou en el fenomen dels redemptors trinitaris.

"Països Catalans i Europa"

Opuscle que recull el parlament del President de l'Obra Cultural Balear, Bartomeu Fiol Mora a l'acte inaugural del XIX curs de català per a adults, el 15-10-91, al Teatre Municipal de Manacor, dins el cicle de les Aules de Cultura Popular.

"Mn. Alcover, l'home dels mots"

Volum que conté els parlaments pronunciats el 4 de febrer passat al teatre Municipal de Manacor amb motiu de la commemoració del CXXX aniversari del naixement de Mn. Antoni Mª Alcover i del reconeixement de mèrits de Llorenç Bonnín i de Josep A. Grimalt. Sobresurt un text de Josep M. Ballarín amb el títol que encapçala aquestes línies. Tant aquest com l'anterior opuscle

Les tres bacines de Dinant de la Parròquia de Montuïri que figuren a l'exposició de Washington

són editats pel Patronat de l'Escola Municipal de Mallorca de Manacor.

"Quaderns educatius per als pares"

Promoció de Salut del Servei d'Acció Social i Sanitat del C.I.M. ha iniciat l'edició d'una col·lecció de fullets amb el títol damunt exposat. Actualment consta de quatre sèries: Prevenció de les drogues, Educació sexual, Psicologia i Promoció de la Salut.

"L'Arxiduc Lluís Salvador. Balears. CXXV Aniversari. (1876 - 1992)"

Aquest volum correspon al nº 41 de la col·lecció d'Estudis Balears, dedicat preferentment a l'estudi de Lluís Salvador com home, propietari i científic. Hi sobresurt un relat, dins miscel·lània, de la ciutat de Mallorca (aspectes urbanístics) cinc-cents anys enrera.

"Formentera"

Llibre que ens proporciona una visió global de Formentera amb especial menció dels llocs atractius i rutes obligades. N'és autor Joan Colomines i Puig i conté a més unes ben aconseguides fotos. Editat per la Conselleria de Cultura, Educació i Esports.

"Miguel Villalonga, entre la nostalgia y el olvido"

L'autora, Margalida Mª Socías, ens dona a conèixer en aquest llibre Villalonga com un escriptor que s'enfronta amb ironia i nostàlgia a la incomoditat que sentia dins l'època que li tocà viure, des de dos caïres: individual i col·lectiu.

"El quaternari al migjorn de Mallorca"

Una descripció del litoral, des de Ponent a Llevant, una descripció dels jaciments quaternaris des de les plages de S'Arenal, passant per Son Verí, Cap Enderrocat i fins a S'Estalèlla i S'Estanyol i un bon grapat de fotos d'abans i d'ara componen el llibre de Joan Cuerda i Josep Sacarès.

"Las Ciencias Naturales en la Islas Baleares. Historia de sus progresos"

La passió que sentí Guillem Colom per les Ciències Naturals resta palesa en aquest volum. Ens mostra l'abast de les seves investigacions i l'entusiasme i constància que posà en tota la seva obra, ara, mig segle després, recopilada i, en part, sintetitzada.

"Operaciones de demostración.- Ahorro energético y nuevas tecnologías.- Realizaciones en Baleares"

La Conselleria de Comerç i GESA en aquest volum ofereixen una mostra de l'aplicació de la nova tecnologia cap a l'estalvi i racionalització del consum d'energia i el seu foment dins l'àmbit de la nostra Comunitat.

"Memòria Mallorca '91"

La Comissió de Cultura i Educació del C.I.M. ofereix una extensa documentació gràfica i literària dels fets més significatius que s'han produït en els diferents indrets de Mallorca durant 1991. Pretén ésser la història dels successos de la fi de segle —es projecta editar-ne un cada any— a la nostra Illa. - O. A.

Plagues i malalties dels meloners

S'han de tractar a base de fungicides

Podem dir que no menys del 20 ò 25 per cent de la producció de meló es perd a causa de malalties o plagues, aquestes pèrdues es poden evitar o almenys reduir mitjançant tractaments adequats contra insectes o fongs que per al seu coneixement divulgarem:

El poll

La plaga més important és el poll. "Aphis Doralis Frangulae Koch".

És una plaga que debilita la planta, també s'anomena "Melera", en castellà; perquè els excrements del poll fan una espècie de mel o visc. Aquesta plaga xucla la saba del meloner, la seva importància és a causa de la seva fàcil reproducció, per la qual cosa és convenient eliminar-ho en el moment en què sorgeixen les primeres aparicions de la plaga. És convenient i recomanable emprar insecticides sistèmics de baixa toxicitat, com l'"Azidithion", també és convenient que sien de poca duració.

Entre les malalties més importants hi ha el mildeu, la "Fusariosis" i la "Antracnosis".

El mildeu

Aquesta malaltia es presenta en temps de pluges i és causada pel fong "Pseudo pernoptora cubensis". Les plantes atacades destaquen pel seu color gris. Les fulles presenten taques, primer grogues i després color tabacs, els brots se sequen i els melons no creixen i no maduren, com també són poc dolços.

Contra el mildeu el millor es prevenir a base de sulfat o oxicleur de coure amb adherents, també es poden emprar altres fungicides a base de zineb o maneb, esquitar amb sofre - cúpric dona bon resultat.

Altres malalties

També altres malalties que necessiten tractaments més específics són: "Fusariosis". Els seus símptomes són: les fulles i els capolls es mustien i la planta en el coll presenta un color tabac fort quasi negre. Es produeix quan el terreny té molt de fens i està humit.

"Antracnosis". Les pluges de l'estiu afavoreixen aquest fong que s'anomena "colletotrichum oligochaetum". Afecta a les fulles, capolls i fruita. A les fulles es presenta amb unes taques rodones de color groc ocre.

El tractament per aquestes malalties es realitza a base de fungicides sistèmics.

Gaspar Socias Mora

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Agricultura i Pesca

FEIM SERVIR TOTS ELS MEDIS AL NOSTRE ABAST
PER A ADAPTAR EL SECTOR PRIMARI A EUROPA

L'Ajuntament en marxa

L'èxit de la mostra de fotografia antiga

La sala d'actes de la Casa de la Vila fou escenari de la I Mostra de fotografia retrospectiva de Montuïri. Una iniciativa de la Biblioteca Municipal que pretén reconstruir bona part de la història del segle que ara acabam, a la vila, i que en el futur agrairan noves generacions.

Unes 300 o més fotografies foren projectades al dit saló d'actes, les quals, juntament amb moltes més que dins poc temps seran recollides, constituïran un "agre" on s'hi podrà trobar i contemplar com eren, com vivien les persones i de quina manera es desenvolupava la vida del nostre poble.

El passat 8 de maig poguérem gaudir contemplant el fruit d'un treball meticulós de recollida de fotografies, les quals, ara en diapositives, passen a formar part de la col·lecció de la mateixa Biblioteca Pública de la Vila.

Aquesta projecció fou possible gràcies al treball i desinterès de la mateixa Biblioteca, amb el patrocini de l'Ajuntament i el Centre Coordinador de Biblioteques del C.I.M.

Es cuidaren de la recollida de fotografies en Guillem Mas i na Bàrbara Sastre. Les diapositives foren realitzades per n'Ives Henmechart, el muntatge àudio-visual, per n'Andreu Negre i la selecció musical va córrer a càrrec de Miquel Martorell.

En aquest acte inaugural parlaren, tot agraint la col·laboració, na Bàrbara, en Guillem i el Batle. Aquest pronuncià el següent parlament:

"Quan na Bàrbara i en Guillem em proposaren dur a terme aquest recull de fotografies antigues, mai em pensava que se'n recollissin tantes en tan poc temps. I més sorprès vaig quedar quan em digueren que aquestes, més de tres-centes diapositives que tenim ara a la nostra biblioteca, s'han recollides procedents de tan sols una trentena de famílies. Això ens fa creure que si continuam amb aquest treball podrem tenir un fons documental important.

A part d'això, vull remarcar breu-

ment unes altres qüestions: La primera és el meu agraïment a totes aquestes famílies que ens han cedit temporalment les seves fotografies per poder realitzar les còpies. Amb això ens han demostrat que a Montuïri segueix havent-hi esperit de col·laboració per part de la gent.

La segona qüestió és la valoració que n'hem de fer d'aquesta mostra. Aquests documents gràfics tenen un doble mèrit: l'artístic, de la pròpia fotografia, i el que pens que per a nosaltres ha d'esser més important: el valor històric.

Comprenem que per a la gent de més de quaranta anys, no els digui res veure Plaça amb l'antic Ajuntament; però als que ara en tenim trenta i "pico", ens queda un record molt borrós d'aquell vell edifici, i els de menys d'aquesta edat no el recorden gens.

Això passa amb altres llocs de Montuïri, com són l'estació del tren, els carrers, el Puig, l'església abans de la seva reforma, etc...

Amb aquesta exposició també veurem com es divertien, treballa-

FOTO DE LA PRIMERA DÉCADA

*La mare i la tia d'en Guillem "Niu"
Foto sense data, però que fou presa cap
als anys deu d'aquest segle.
Ja figura a l'arxiu de la biblioteca*

ven, es vestien o pentinaven un temps els nostres avantpassats.

Vos asseguro que quedareu agradablement sorpresos i recordareu, com jo he fet, aquella frase tan tòpica com real que deia que "una imatge val més que mil paraules".

Informe sanitari de l'aigua del Pou del Rei

Una vegada haver realitzat les corresponents anàlisis, química i bacteriològica de l'aigua del Pou del Rei, pel Laboratori de la Conselleria de Sanitat del Govern Balear, i amb mostres recollides per un Tècnic Sanitari (cosa fonamental en aquests casos, tota vegada que pot influir greument en els resultats finals), ha ofert el següent

DICTAMEN

L'aigua del Pou del Rei és catalogada com sanitàriament permisible, ja que no hi ha contaminació fecal i el seu tractament per al seu ús com aigua de beguda, serà normal i poc costós.

El Món olímpic i les olimpíades "Barcelona - 92"

Els alumnes de la nostra escola dedicaren, el passat mes de maig, la **Setmana Cultural** i la preparació de la revista **Puput Xerrador** al tema monogràfic del **Món Olímpic**.

Bona Pau també se n'ha fet ressò, d'aquesta inquietud dels alumnes i de l'esdeveniment universal de **Barcelona -92**. Per això els alumnes més grans s'han inventat uns rodolins sobre les Olimpíades.

Aquest mes de juny en publicam uns quants i el mes que ve, els restants. Esperem que agradin.

L'ANY ESPERAT

Jo, als Jocs Olímpics, vull anar però abans l'entrada he de comprar. En "Cobi" volia jugar amb la pilota i va trobar els Jocs Olímpics com al.lota. Els Jocs Olímpics han arribat i en Jordi Pujol ja s'ha aixecat. Les finals són a l'estiu, si vols guanyar has d'anar viu.

Els piragüistes han aparegut pel riu, que és tan caparrut. En Samaranch ha triat Barcelona, però els atletes encara són a Girona. Els Jocs Olímpics han arribat però els atletes no s'han aixecat.
Joan Mesquida Llinàs
Tomeu Bennasser
Joan Mateu

PROVES

En córrer els deu mil metres es cansaran els atletes. En fer el salt d'altura cauran totd'una. En tirar el disc

qualcú quedarà "bisc". En tirar la javelina feriran sa padrina. Es fermen bé les sabates per fer bones marques. Es corredors fan miracles, però a la pista hi ha obstacles. Els espectadors miren amb atenció per no perdre es cordó. Quan saltin longitud han de fer un tutup.

Guillem Miralles Pou
Toni Verger Miralles

"AVANT MATCH"

Els terroristes se n'haurien d'anar i tots podríem disfrutar. En "Cobi" és una mascota, però és un poc carabassota. Faran una dura batalla per aconseguir una medalla Els qui volen participar primer s'han de classificar. Els qui aspirena guanyar no s'aturen d'entrenar. Els espanyols volen medalla, correran a tota castanya. En Maragall ho prepara, però no està acabat encara. Les obres hauran d'acabar si les olimpíades volen estrenar.
Cristòfol Amengual
Toni Cerdà

BARCELONA - 92

A Barcelona vull anar per veure els Jocs Olímpics inaugurar. En "Cobi" vull veure per convidar-lo a beure. De sa NBA en Màgic hi haurà. En la natació hi haurà molta expectació. En el tenis, grans premis. De patinatge, hi haurà un bon muntatge. Al futbol no hi haurà entrades per al qui en voldrà
Guillem Andreu Amengual
Gabr. Amengual Martorell

OLIMPIADES - 92

La vela és un esport que es practica al port. A l'equip del darrera li han donat una panera. Els àrbitres, neguitosos; i els jugadors, nerviosos. El ping-pong és un entreteniment que es juga molt ràpidament. Si vols practicar algun esport has de fer un gran esforç La millor competició és la natació.

Margalida Sandra Verger
Maria Mayol Samaniego

L'AUCA DELS JOCS

En "Cobi" quan va néixer ja va voler créixer. A Barcelona m'agrada anar i amb en "Cobi" jugar. Atletes de tot el món vendran i potser un premi guanyaran. Qui vol ser un gran triomfador ha de tenir un bon entrenador. Si vols ésser un gran campió has de sebre natació. A Barcelona el temps ha passat i els jocs olímpics s'han acabat.
Rafel Miralles
Joan Sampol
Toni Verger Cerdà

ELS ESPORTS DEL 92

Un esport s'ha de practicar si llavors es vol guanyar Si no fas el que diu l'entrenador et farà fer d'espectador. Si vols ésser un bon deportista no has d'ésser un drogaadicta. A Barcelona volem anar, a veure bons deportistes guanyar. Pel Juny s'han de disputar tots els esports que hi ha. En Maragall pel juny vol acabar però no se'n vol embrutar la mà.
Francisca Bauçà Mayol
Magdal. Pocoví Gelabert
Kica Bauçà Blanch

RECOMANACIONS PER ANAR A LES OLIMPIADES

Per ésser un gran esportista escolta l'entrenador que et donarà una llista que han de fer amb un gran honor. Si vols aconseguir alguna medalla has de lluitar a la gran batalla. Has de prendre un bon aliment per no tenir cap esquinçament. El temps de la carrera no et giris darrera perquè ningú s'espera. El salt de longitud ningú el bat en quietud.
Esteve Barceló Cerdà

Positiva temporada futbolística

- I Preferent:** Es manté la categoria
- Juvenils:** Campió imbatut i ascens
- Cadets:** 6ª posició a I Regional
- Infantils:** A la meitat de la taula
- Benjamins:** Finalitzaren els setens

FUTBOL

Els resultats obtinguts pels equips montuïrers durant el passat mes de maig han estat els següents:

Benjamins

- Montuïri, 5 - Escolar, 3
- Felanitx, 4 - Montuïri, 0
- Montuïri, 4 - S'Horta, 1
- Santanyí, 1 - Montuïri, 0
- Montuïri, 5 - Porreres, 0

Infantils

- Montuïri, 1 - Poblense, 1
- Montuïri, 3 - Barracar, 1
- Jov. Sallista, 5 - Montuïri, 0
- Montuïri, 2 - Pollença, 3

Han acabat la temporada havent aconseguit quedar en el lloc número vuit. Tot un èxit si tenim en compte com es va començar la temporada. Han anat de poc a més.

Cadets

- Alcúdia, 1 - Montuïri, 1
- Montuïri, 0 - Alcúdia, 3

Amb aquests resultats, els montuïrers quedaren eliminats de la copa President.

Juvenils

- Montuïri, 6 - Alaró, 0

Ve't aquí la classificació final. Les xifres són força eloqüents.

Montuïri	26	21	5	0	97	14	47
Manacor B	26	21	2	3	112	19	44
Cardassar	26	16	5	5	92	17	37
Llosetense	26	15	5	6	66	38	35
Xilvar	26	13	4	9	60	55	30
Santanyí	26	12	5	9	47	48	29
Artà	25	9	7	9	45	60	25
Alaró	26	10	5	11	43	59	25
Margaritense	25	8	6	11	37	53	22
S. Salinas	25	8	5	12	47	49	21
Bto. R. Lull	26	8	3	15	44	52	19
Santa Maria	25	5	1	19	48	93	11
Algaida	25	3	3	19	32	99	9
Campanet	25	2	0	23	18	131	4

I Preferent

- Montuïri, 0 - Campos, 3

Un dels pitjors espectacles vistos darrerament en "Es Revolt" amb

l'equip dels "grans". Tres jugadors locals i l'entrenador expulsats, nervis i escassa capacitat per a disputar el partit. Més d'un es va avergonyir. L'encontre es va celebrar el dimarts posterior a causa de les pluges del dissabte i diumenge en el nostre terme municipal.

Murense, 1 - Montuïri, 0

Els juvenils Jaume Mas i Cristòfol Amengual debutaren a I Preferent. El gol dels murers fou marcat al minut cinc de la segona part.

Montuïri, 0 - Constància, 4

Darrer partit de lliga i alineació de set juvenils al decurs dels noranta minuts. Dos debuts més a I regional preferent, Miquel Verd i Jaume Alcover. D'aquesta manera han estat vuit els joves que, un dia o altre, han actuat amb els majors. El resultat és enganyós. És veritat que el Constància va ser millor i superior, però els nostres haguessin pogut marcar més d'un gol a la segona meitat. Com a dada històrica, volem ressenyar l'alineació del Montuïri: Jaume Pocoví (Zubi); Joan Martorell, Xavier Cardona, Mateu Gomila; Joan Barceló (Jaume Alcover), Gabi Joan, Toni Rabassa,

Dos equips de handbol de l'escola, campions de Mallorca de promoció: Alevins i Infantils

Jaume Mas; Manolito, Juanjo Estrades (Miquel Verd) i Cristòfol Amengual (Jeroni Massanet). D'ells, tenien l'edat juvenil, Martorell, Gomila, Alcover, Mas, Verd, Amengual i Massanet. No va poder jugar Llorenç Garcies.

Aquesta ha estat la classificació final del campionat de Mallorca de I regional preferent:

1. Esporles	38	26	7	5	94	34	59	+21
2. Porto Cristo	38	22	8	8	59	31	52	+15
3. Constància	38	20	6	12	65	40	46	+8
4. Pollensa	38	17	12	9	57	36	46	+8
5. Binisalem	38	15	13	10	47	32	43	+5
6. Calvia	38	16	11	11	57	44	43	+3
7. Santanyí	38	15	10	13	52	48	40	+2
8. Andraitx	38	14	9	15	41	41	37	-1
9. Murense	38	14	9	15	48	51	37	-1
10. V. Lluç	38	12	12	14	42	52	36	-2
11. Campos	38	11	14	13	45	55	36	-2
12. Montuïri	38	13	9	16	43	52	36	-3
13. Felanitx	38	13	9	16	34	47	35	-1
14. Xilvar	38	9	16	13	34	56	34	-4
15. Rvo. Victoria	38	10	14	14	44	43	34	-4
16. La Union	38	10	13	15	56	64	33	-7
17. Alcúdia	38	8	16	14	41	50	32	-6
18. Alaró	38	12	6	20	53	67	30	-6
19. Marratxí	38	7	15	16	36	61	29	-10
20. Ses Salines	38	7	9	22	37	84	23	-15

Futbol-Sala iniciació

- Montuïri, 3 - Escola Nova, 0
- Montuïri, 4 - Algaida, 0
- Vilafranca, 0 - Montuïri, 4
- Petra, 3 - Montuïri, 2
- Montuïri, 1 - Sineu, 2

Bàsquet femení

Mini-bàsquet

- Montuïri, 48 - Santa Maria, 25

(Continua a la pàgina següent)

L'equip aleví de nins de Montuïri es va proclamar per segon any consecutiu campió de Mallorca de handbol promoció

(Ve de la pàgina anterior)

Gesa Alcúdia, 24 - Montuïri, 25

Han ocupat el segon lloc del "play-off". El bàsquet averatge amb sant Agustí ha estat favorable a les ciutadanes. Així i tot, cal esmentar que en aquesta darrera fase de la lliga les montuïreres només perderen el primer encontre.

Infantils

Montuïri, 22 - Sant Pere, 24

Montuïri, 32 - Collerense, 35

Esporles, 18 - Montuïri, 24

Montuïri, 24 - Ses Salines, 2

Després de sis derrotes consecutives, pogueren obtenir dues victòries a les dues darreres jornades. Per cert, que, al darrer partit, les jugadores i el míster -tots vestits- passaren per la dutxa, tanta era l'alegria per haver guanyat.

CICLISME

En el campionat de Balears de juvenils celebrat a Palma el passat 24 de maig, Bartomeu Bauzà ocupà el tercer lloc d'entre 45 participants.

Josep Vidal i Guillem Barceló, guanyadors del torneig de truc de Can Tomeu

Es va disputar un altre torneig de truc a Montuïri. Fou al bar Can Tomeu. Hi participaren dotze parelles que jugaren totes contra totes. Els campions foren Josep Vidal i Guillem Barceló. Només perderen una partida en tot el campionat. Enhorabona.

Els tres equips infantils de handbol

Dos equips de handbol de l'escola, campions de Mallorca de promoció: Alevins i Infantils

Dos equips del col·legi públic "Joan Mas i Verd", els alevins i els infantils, s'han proclamat campions escolars de Mallorca de handbol masculí a la categoria de promoció esportiva després de la celebració de les fases insulars del passat mes de maig.

La fase final d'alevins es va disputar a la pista "Es Dau" i hi acudiren els col·legis de Muro, Sa Pobla i Montuïri, tant en la categoria masculina com femenina. Els nins de Montuïri derrotaren clarament els seus opo-

nents, per la qual cosa obtingueren el títol de campions. En fèmines, les primeres foren les de Sa Pobla, les de Muro, segones i Montuïri, terceres.

El poli-esportiu municipal de Muro fou l'escenari de la final infantil. Hi participaren cinc equips masculins i quatre femenins. El guardó somrguïé de bell nou per als montuïrers, que per la seva millor diferència de gols superaren un potent Muro "A" amb qui quedaren empatats a punts a la classificació final. En tercer lloc quedà el col·legi de Sant Llorenç des Cardassar; en quarta posició, Montuïri "B" i en quinta, Muro "B".

En fèmines infantils, Muro "A" resultà guanyador, seguit del centre docent "Mestre Guillem Galmés" de Sant Llorenç, col·legi "Joan Mas i Verd" de Montuïri i selecció Muro "B".

Els equips de Montuïri que s'han proclamat campions de Mallorca han estat formats per Toni Cerdà, Mesquida Linàs, Cris Amengual, Gabi Amengual, Jaume Rossinyol, Joan Mateu, Joan Sampol, Jaume Alcover, Guillem Andreu, Gabi Mayol, Toni Verger (infantils); Josep Maria Mas, Tomeu Verger, Biel Sampol, Tomeu Gomila, Jaume Mas, Damià Vaquer, Llorenç Munar, Guillem Nicolau, Bernadí Font, Cris Andreu, Bartomeu Fullana i Joan Mateu.

Biel Gomila

FÀBRICA DE VIGUETES DE FORMIGÓ
PRETENSAT I VIBRAT

MIQUEL SASTRE MAYOL

FÀBRICA: A SON MANERA - Telf. 64 61 49
OFICINES: Carrer Palma, 108 - Telf. 64 61 27

MONTUÏRI
(Mallorca)

Demografia

Maig de 1992

Defuncions

Dia 3.- Jaume Martorell Miralles, viudo de 79 anys. "Roqueta".

Dia 23.- Gaspar Garcias Sastre, fadrí de 88 anys. "Mosson".

Dia 24.- Miquel Ramonell Aloy, casat de 72 anys. "Matxo".

Matrimonis

Dia 27.- Pere Sampol Ribas amb Joana Maria Pons Gargallo.

Cuinar en casa

MUSCLOS FARCITS

INGREDIENTS

- 1 quilo de musclos naturals,
- 1/2 " de pop
- 2 ous bullits

Tomí, moradux, un poquet de ceba rallada, un cullerot d'aigua, 2 ò 3 cullerades de farina, un poc d'"Avecrem" i un ou cru.

ELABORACIÓ

Es baden els musclos al "vapor". Es pica el bessó, el pop i els ous bullits. Es frig la ceba, hi passam la farina fent una beixamel juntament amb l'aigua i un poquet d'herbes i l'"Estarlux" o "Avecrem". Una vegada fred hi posam l'ou cru. S'omplen els musclos, els posam al forn amb el grill encès uns 10 minuts. Damunt cada un, abans de coure, hi posam una galeta picada i un poquet d'oli.

Per fer el pop fluix

Es fa net. Es posa aigua al foc i que bulli; s'escalfa tres vegades, es deixa dins la mateixa aigua amb tres cabeces d'alls fins que sigui cuit.

Antònia Verger Ramonell "Matxa"

VISITA A L'EXPO '92

La Mancomunitat d'Es Pla ha organitzat una excursió a Sevilla pel preu de 62,500 ptes. per visitar l'Expo-92 coincidint amb els dies dedicats a Balears: del 2 al 5 de juliol pròxims. Inscripcions a l'Ajuntament.

Gloses

Als ciclistes de la 3ª Edat

Corredors de s'edat meva:

a tots vos vull saludar
i a tots vos vull desitjar
que Déu vos vulgui donar
una força verdadera
per anar per carretera
ja que jo ni hi puc anar.

M'agrada una flor de liri,
perquè sempre m'ha agradat;
"companyeros" heu honrat
tots es de tercera edat
des poble de Montuïri.

A na "Cati" Mut (Un dia que estava trempat)

Som un homo "infortú",
molt curt de sabiduria;
tres mil duros pagaria
es poder venir un dia,
reina meva, a jeure amb tu.

A na Maria "Poeta"

Som un homo capritxós,
de poca sabiduria,
no saps que m'agradaria
es poder venir un dia,
reina meva, a jeure amb vós,
però que l'amo no hi fos
i no mos molestaria.
(Quan li donà l'enhonorabona
per haver sorit a la televisió)

A la metgessa

Donya Joana Maria,
sa metgessa que teniu:
he de cercar un motiu
perquè em visiti s'estiu,
que per malalt me daria;
i sé cert que reviuria
una "prenda" que no viu.
Si vol 'prendre de glosar
jo li podria fer escola,
però ha d'esser tota sola,
ningú mos molestarà,
i dins poc temps ja veurà
que a en "Parrí" es cap li vola.

Miquel Massanet "Parrí"

Refransys

Juny plujós | Pel Juny
graner polsós. | la falç al puny.

Pluviòmetre

Maig de 1992

Dia 3	21'30 l. m2.
" 4	27 "
" 20	2'10 "
Total	50'40 "

Noces d'argent

JUNY DE 1967

Dia 3.- Bartomeu Cerdà Verger "Tec"
amb Margalida Miralles Amengual "Reus"
Dia 28.- Guillem Garau Andreu "Prats"
amb Margalida Noguera Cerdà "Moia".

Temps passat

25 ANYS ENRERA

Juny de 1967

Dues Misses Noves

Dies 24 i 27 d'aquest mes, Gabriel Rossinyol Verd i Bartomeu Moll Ribas cantaren Missa Nova a l'església de Montuïri. Més envant foren nomenats respectivament vicaris d'Inca i de Sant Jaume de Ciutat.

Primera col.laboració de Gabriel Gomila

En el número de BONA PAU d'aquest mes, el nostre redactor en cap, Gabriel Gomila, va encetar les col.laboracions a la nostra revista amb l'article: "La Primera Comunió, testimonio de Cristianismo".

50 ANYS ENRERA

Juny de 1942

Un pont a Alcoraia

Pere Garcia Sampol tenia moltes dificultats per poder arribar a la seva finca de fora vila. Va demanar permís a l'Ajuntament i li concediren construir un pont damunt el torrent d'Alcoraia perquè fàcilment pogués entrar en "Es Pont d'En Tamarell".

100 ANYS ENRERA

Juny de 1892

Contribució per alcohols

Dotze eren les persones de Montuïri que aquell any per contribució industrial havien de pagar arbitris "per fabricar, especular o traficar amb les espècies d'alcohols, aiguardents, licors o begudes espirituoses", segons acord del Consistori d'aquest dia.

Les Primeres Comunions

Se celebraran el dia de la Festa del Corpus

Enguany el segon torn de Primeres Comunions coincidirà amb la festa del Cos i la Sang de Crist, dia 21 de juny.

La missa començarà a les 7 de l'horabaixa, i seguidament hi haurà processó com de costum.

Aquest dia se suprimeixen totes les altres misses.

Misses durant l'estiu

A partir del primer diumenge de juny, durant els mesos d'estiu, no hi haurà missa els diumenges i festes a les 11.

Per tant, a més de la del dissabte a les 9 del vespre, n'hi haurà els diumenges a les 19'30 en el Puig de Sant Miquel i a les 21 a la parròquia.

Consell Parroquial

Dia 29 de Maig es va reunir el Consell Parroquial de Montuïri, amb assistència de la majoria dels seus membres.

El punt més extens de l'ordre del dia fou la revisió del "Calendari Pastoral 1991-92", de la parròquies solidàries de Montuïri, Algaida i Porreres.

Estudiant-lo punt per punt, sortiren a rotlle distintes aspectes, tant positius com negatius, i s'aportaren distintes suggerències de cara a futures programacions i a una participació més activa del montuïrers.

Col·lecta per Mallorca Missionera

Dia 17 de maig, la col·lecta especial amb motiu del Dia de Mallorca Missionera va recollir un total de 38.000 pessetes. Gràcies.

Canvi de capellans

Pere Orpí: de Montuïri a la Colònia Andreu Genovart: de Porreres a Capdepera Onofre Torres: de Santanyí a Montuïri

Una de les informacions que figuraven a l'ordre del dia de la reunió del Consell Parroquial de Montuïri celebrat el darrers dies de maig, era la que feia referència a "nomenaments eclesiàstics".

Exposà aquest punt el Vicari Episcopal de la zona IV de Pastoral, Mossèn Rafel Umbert, que va assistir a la reunió en representació del Sr. Bisbe i del Consell Episcopal.

Posà de relleu l'escasesa creixent de sacerdots i la necessitat d'esser realista a l'hora de fer un nomenament, ja que són molts els factors a tenir en compte i no sempre es poden fer les coses a gust de tots.

Dins tota una cadena de nomenaments, algunes baules afecten les parròquies solidàries i especialment a Montuïri. En resum: Mossèn Andreu Genovart deixa l'equip de solidaris i se'n va de rector a Capdepera; Mossèn Pere Orpí interromprà la seva permanència a Montuïri per fer-se càrrec de la parròquia de la Colònia de Sant Jordi, i passarà a ocupar el seu lloc mossèn Onofre Torres Ramis, un capellà jove que durant els darrers anys ha exercit el seu ministeri a Santanyí i Els Llombarts.

Malgrat els transtorns que sempre suposa qualsevol canvi, esperem que tota la cadena de nomenaments que ens afecta, sigui en benefici de tots. Almano aquesta sembla esser la intenció del Sr. Bisbe i el Consell Episcopal a l'hora de plantejar qualsevol nomenament.

Els canvis de domicili es duran a terme passades les festes de Sant Bartomeu.

• • •

Pel que fa al nou rector de Montuïri, procurarem oferir una entrevista en el pròxim número. Ens consta que és molt obert i ve a Montuïri amb una gran il·lusió.

El nou rector de Montuïri, Onofre Torres, és molt afeccionat a les excursions

Qui vulgui pot manifestar el seu desig, en fer la declaració de renda (I.R.P.F.), a col·laborar al sosteniment econòmic de l'Església Catòlica, ho ha de fer posant una creu en el requadre corresponent